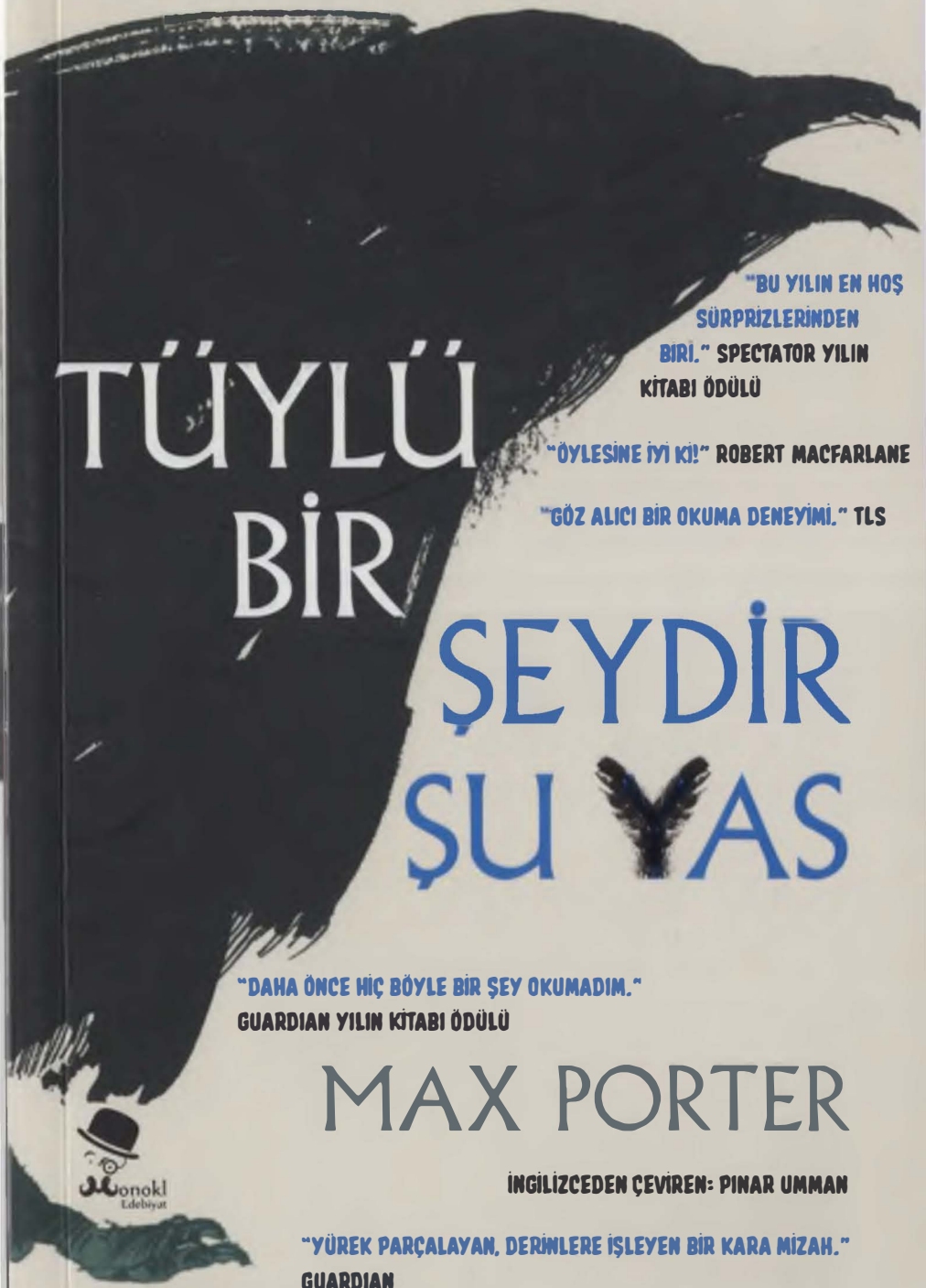
"İNANILMAZ VE UNUTULMAZ." THE TIMES

"BU YILIN EN HOŞ SÜRPRİZLERİNDEN BİRİ." SPECTATOR YILIN KİTABI ÖDÜLÜ

"ÖYLESİNE İYİ Kİ!" ROBERT MACFARLANE

"GÖZ ALICI BİR OKUMA DENEYİMİ." TLS

TÜYLÜ BİR ŞEYDİR ŞU YAS

"DAHA ÖNCE HİÇ BÖYLE BİR ŞEY OKUMADIM."
GUARDIAN YILIN KİTABI ÖDÜLÜ

MAX PORTER

İNGİLİZCEDEN ÇEVİREN: PINAR UMMAN

"YÜREK PARÇALAYAN, DERİNLERE İŞLEYEN BİR KARA MİZAH."
GUARDIAN

Monokl Edebiyat

MonoKL Edebiyat

Yapıtın Özgün Adı: *Grief Is the Thing with Feathers*

© Monokl Yayınları, 2015
© Max Porter, 2015

Bu yapıtın hakları AnatoliaLit Agency aracılığıyla alınmıştır.

Sertifika Numarası: 22834

ISBN: 978-605-5159-58-0

Birinci Basım: 2017 Haziran
Çeviren: Pınar Umman
Düzelti: Ayşegül Ergül Aslan
Son Okuma: Setenay Karaçay
Kapak Tasarımı: Faber § Eleanor Crow
Baskı Hazırlık: MonoKL
Dağıtım: Kırmızı Kedi

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
Haramidere - İstanbul
Sertifika Numarası: 12027

MonoKL Yayınları
Uğur Mumcu Mah. Serçe Sok. No:33 D:3
Kartal - İstanbul
e-posta: editor@monokl.net
www.monokl.net
www.monoklkitap.com

TÜYLÜ BİR ŞEYDİR ŞU YAS

Max Porter

İngilizceden Çeviren: Pınar Umman

Max Porter (1981-)

Max Porter yayıncılık sektöründe, Granta & Portobello Books'ta çalışıyor. Eşi ve çocuklarıyla birlikte güney Londra'da yaşamaktadır.

Tüylü Bir Şeydir Şu Yas adlı ilk kitabıyla Uluslararası Dylan Thomas Ödülü başta olmak üzere birçok ödül kazanmıştır. Max Porter'in ilk yapıtı uluslararası edebiyat çevrelerinin ciddi ilgisiyle karşılaşmış ve 15'in üzerinde dile çevrilmiştir.

Roly için

KARGANIN
~~Aşkın~~ her şey olduğu
KARGODAN
~~Aşktan~~ tek anladığımız;
Yeter ki taşınacak ~~yük~~
KARGA
KARGA
~~Yüklük~~ ölçüsünde olsun.

Emily Dickinson

BİRİNCİ KISIM BİR YUDUM GECE

ÇOCUKLAR

Yastığımın üstünde bir tüy var.

Yastıklar tüyden yapılır, yat uyu.

Büyük, siyah bir tüy.

Gel benim yatağımda uyu.

Senin yastığının üstünde de bir tüy var.

Hadi tüyleri oldukları gibi bırakıp yerde uyuyalım.

BABA

Ölümünden dört ya da beş gün sonra, salonda tek başıma oturup ne yapacağımı düşündüm. Kıpırdanarak, şokun geçmesini bekleyerek, günlerimin düzenlenmiş sahteliğinden kaynaklanmış herhangi türde bir duygunun ortaya çıkmasını bekleyerek. İçim boşalmış gibi hissediyordum. Oğlanlar uykudaydı. Kafayı çektim. Sardığım tütünü pencerenin önünde içtim. Belki de, onun yokluğunun temel sonucu olarak bir organizatöre dönüşecektim; listeler yapan bir tür minnet klişeleri tüccarı, Annesiz küçük çocukların rutinlerinin makinemsi mimarı olarak kalacaktım sonsuza dek. Yas dört boyutlu, soyut, az biraz da tanıdık geliyordu. Üşümüştüm.

İyi kalpli davranarak ortalıkta dolanan arkadaş ve akrabalar evlerine ve hayatlarına dönmüşlerdi. Çocuklar yatmaya gittiğinde evin hiçbir anlamı kalmıyordu, yaprak kımıldamıyordu.

Kapı zili çaldı ve kendimi biraz daha iyi kalpliliğe hazırladım. Bir lazanya daha, birkaç kitap, bir kucaklaşma, çocuklar için küçük kaplarda hazır yemekler. Gidişata ayak uydurmuş matemlilerin davranışları konusunda uzmanlaşıyordum ben de, elbette. Merkez üssünde olmak diğer herkese dair çok ilginç antropolojik bir farkındalığı da beraberinde getiriyor; çok etkilenenler, en

ufak şeyden hisleniyor gibi yapanlar, henüz gelmemişler, fazla uzun kalanlar, onun, benim ve çocukların yeni en iyi arkadaşları. Kim olduklarına dair hâlâ zerre fikrim olmayan insanlar. Kendimi o olağanüstü fotoğraftaki, kalınca bir uzay hurdası kuşağı tarafından sarılmış Dünya gibi hissediyordum. Başka insanların rahmetli karım adına sergiledikleri kederli performanslardan oluşan düğümlü sicim hülyasının, yeniden karanlık alanlar görebileceğim kadar incelmesinin yıllar alacağını hissediyordum ve tabii ki –söylemeye ne hacet– böylesi düşünceler bana kendimi suçlu hissettiriyordu. Fakat, dedim kendimi destekleyerek, her şey değişti ve o artık yok ve ne istersem düşünebilirim. O da onaylardı bunu çünkü her zaman fazla analitik, müstehzi, muhtemelen vefasız ve şaşkındık. Akşam yemeği davetlerinin ardından değerlendirmeler ve iyi niyetli giydirmeler. Riyakârlar. Dostlar.

Kapı zili tekrar çaldı.

Halı kaplı merdivenlerden serin koridora inip ön kapıyı açtım.

Sokak ışıkları, çöp kutuları ve kaldırım taşlarından eser yoktu. Herhangi bir biçim ya da ışık yoktu yahut herhangi bir form, sadece kötü bir koku.

Bir katırdama ve vınlama duyuldu, derken kapının eşiğine, nefesim kesilerek gerisin geri itildim. Koridor zifirî karanlık

ve dondurucu soğuktu, kendi kendime, "Bu gece bir de evim mi soyulacak, nasıl bir dünya bu?" diye düşündüm. Sonra da, "Aslında, soyulsa ne yazar?" diye düşündüm. "Lütfen çocukları uyandırma, uykularını almaları lazım. Sana, sahip olduğum her şeyi kuruşuna kadar vereceğim, yeter ki sen çocukları uyandırma."

Gözlerimi açtım ve hâlâ karanlıktı ve her şey katırdıyor, hışırdıyordu.

Tüyler.

Doygun bir çürüme kokusu geldi, yenebilirliğin hemen ötesindeki yemek ile yosun ve deri ve mayanın tatlı, tüylü, pis kokusu.

Parmaklarımın arasında, gözlerimin dibinde, ağzımda tüyler, altımda beni parke zeminden bir karış kaldıran tüylü bir hamak.

Futbol topu büyüklüğünde bir testisten pörtlemiş, kösele gibi kırışıklı bir çukurda yavaşça kırpılan, yüzüm kadar büyük, parlak, simsiyah bir göz.

ŞŞŞŞŞŞŞŞŞŞŞŞ.

ŞŞŞŞŞŞŞŞ.

Ve şöyle dedi:

Bana ihtiyacın kalmayana dek yanından ayrılmayacağım.

Beni yere indir, dedim.

Sen merhaba demeden olmaz.

Beni. Yere. İndir, dedim çatlak bir sesle ve çişim kanadının kıvrımını sıcacık yaptı.

Korktun. Merhaba de sadece.

Merhaba.

Düzgünce de.

Kaderime boyun eğerek ve karımın ölmemiş olduğunu dileyerek arkama yaslandım. Koridorumda, devasa bir kuşun kucağında korku içinde yatmıyor olmayı diledim. Hayatımın en büyük trajedisi vuku bulurken aklımın buna takılmamış olmasını diledim. Gerçeklere dayanan özlemlerdi bunlar. Acılı ve harikaydı. Zihnimde bir şeyler açıklığa kavuştu.

Merhaba Karga, dedim. Nihayet tanıştığımıza memnun oldum.

*

Ve gitti.

Günlerdir ilk kez uyudum. Rüyamda ormanda geçen ikindiler gördüm.

KARGA

Çok romantik, ilk tanışmamız. Yaramazca. Tapır tıpır. İki odalı üst kat daire, tasma kat,[1] hafif dikenli-hata, kolayca duvardan içeri sızıp pamuk çocukların sessizce uyuduğu tavan arasındaki yatak odasına, masum çocukların sarhoş edici mırıltısı, tiftik, kat, çat-pat-nat, bütün ev ağır matemden geçilmiyor, her bir yüzey ölü Anne, her bir boya kalemi, traktör, palto, çizme, ince bir tabaka yasla kaplı. Ölü Anne merdivenlerinden aşağı, tıngır tın diye fısıldayan kıvrık pençeler, Babacık'ın, az vakit önce Anne ve Baba'nın olan yatak odasına. Ben Avcı Herne[2]'ün boynuzsuz hâliyim, siç. Miç. İşte kendisi de burada. Sızmış. İçi bitmiş beyaz. Üzerine doğru eğilip nefesini kokladım. Çürümüş çalılık, mavi kantaron esintileri. Ağzını zorla açıp kemikleri saydım, fırçalanmamış dişlerinden biraz çöplendim, diş aralıklarını temizledim, dilini kargaca ileri geri oynattım, yorganı kaldırdım. Ona Eskimo öpücüğü verdim. Ona kelebek öpücüğü verdim. Ona düz-pırpır çalıkuşu öpücüğü verdim. Tiftik (parmak arası kiftik) taşakları hüzünlü ve samimi, yavaşça kalkıyor, tekrar iniyor, kalkıyor, tekrar iniyor, kalkıyor, tekrar iniyor, ben nefes duası ediyordum ve epidermis, "ten, aah, ten, aah, ten, aah," diye fısıldadı ve benim için çok güzeldi, kalkıyor (tıpkı benim gibi) ve

1 Orijinal metinde "spit" [tükürük] kelimesiyle bir oyun yapılarak "split-level" [asma kat] yerine "spit-level" denmiştir (ç.n.).

2 İngiliz folklorunda Avcı Herne, boynuzlu bir başlık takıp ata binen ve sığırları çalıp götüren bir figürdür. Nasıl ortaya çıktığı tam olarak bilinmemekle beraber, ilk olarak William Shakespeare'in 1597 tarihli *Şen Kadınlar* oyununda bahsi geçmektedir (ç.n.).

tekrar iniyor (tıpkı benim gibi), tava biçimli (tıpkı benim gibi) çarşaflarının altına girişimin sonucunda hidayete ermemesi hayret vericiydi, kötü koku, çürü-gürü-dürü, uyansana insan (ÇATALINDAN YOKARI, ŞAŞI GÖZÜNDEN AŞARI, AZINDA KUŞ TÜYLERİ) fakat o uyudu ve yatak odası bir türbeydi. O rastlantısal bir kalıntıydı ve ben bunun çok iyi bir iş olduğunu biliyordum, gerçek bir eğlence. Pençemi göz küresine koyarak, onu eğlencesine veya merhamet adına çıkarıp çıkarmamayı tarttım. Başlığımdan simsiyah bir tüy koparıp başının üstüne bıraktım, baş, üstüne.

Bir hediye, bir uyarı, sabahleyin bir yudum gece olsun diye.

Matemde küçük bir mola olsun diye.

Sana düşünecek bir şey vereceğim, diye fısıldadım. Uyandı ve travmasının siyahlığında beni görmedi.

gıhiiiiii, diye inildedi.

gıhiiiiii.

BABA

Bugün çalışmaya başladım yeniden.

Yarım saat çalışabildim, sonra karalama yaptım.

Cenazenin bir resmini çizdim. Herkeste karga yüzü vardı, çocuklar hariç.

KARGA

Şuna bak, bak, yaptım mı yapmadım mı, hey, bak, lanet. Güzel kitap, komik bedenler, aç kapı, çarp kapı, tükür bunu, yala onu, kalk, hey, bak, kes şunu.

Hassas malzeme. Boş ver, her akşam, gün doğumu, hep değişim, hep bu et, hep o et, kokuyu ayır. Yaptım mı yapmadım mı, oh, katran makadam. Yenebilir, yapış yapış, kötü kamuflaj.

Beni gemi direğine bağlayın[3] yoksa onu matematiğimle şeyini çıkartıncaya kadar düzerim pardon, pardon, pardon, bak! Kopmuş el, böğürtlen çalısı, kuğu kutusu, hikâye kutusu, çiş-arkı, daha iyi, direkt titremeyi kes, direkt hareketsiz dur, direk hareketsiz dur.

3 Homeros'un *Odysseia* destanında başkahraman Odysseus'un, Sirenlerin şarkısının karşı konulmaz cazibesine yenilmemek için kendisini gemi direğine bağlatmasına referans yapmaktadır (ç.n.).

Hey, bak, güven bana. Aziz Vincent'i Lizbon'a bırakma görevini sadakatle yerine getirdim mi getirmedim mi.[4] Güvenli yolculuk, bir parça karaciğer, kokla fırt, fırt, yumuşatıcı, deri, bombalarla kurşunlar için eritilmiş tırabzanlar. Cadalozu nehrin karşısına taşıdım mı taşımadım mı. Sıçmadım, yapmadım. Lay lay karatavuk otomatik siktir-git-sarısı, pis, güzel çocuk, şaka, gıcırt, şaka, kıcırt, şaka. Sabır.

Onu bir sandalyenin üzerine terslemesine yatırıp karısının gerçek, bir saat süren can çekişmesinin kekremsi başlıklarını ona damla damla içirebilirdim. BAŞKA KUŞLAR OLSAYDI YAPARDI, âlemde iyi kötü yoktur. Başlasak iyi olur.

Terapötik yönteme inanıyorum.

4 Lizbon'un koruyucu azizi olan Vincent, pagan Roma İmparatorluğu'nda Hristiyan olduğu için işkence görerek öldürülmüş, daha sonra cesedi müritlerince gemiyle Lizbon'a götürülmüştür. Efsaneye göre, sadık bir kuzgun sürüsü Vincent'ın cesedinin Lizbon'a taşındığı gemi yolculuğunda onun yanından ayrılmamış ve yüzyıllar boyunca cesedine bekçilik etmiştir (ç.n.).

ÇOCUKLAR

Uzaktan kumandalı arabalarımız ve mürekkep baskı setlerimizle küçük çocuklardık ve bir şeyler döndüğünü biliyorduk. "Anne nerede?" diye sorduğumuzda dürüst cevaplar almadığımızı biliyorduk ve odamıza götürülüp Baba'nın iki yanına oturmamız söylendiğinde bir şeyin değişmiş olduğunu anlamıştık. Bunun yeni bir hayat olduğunu ve Baba'nın artık farklı bir tür Baba olduğunu ve bizim farklı çocuklar olduğumuzu tahmin etmiş ve anlamıştık; bir Anne'si olmayan cesur yeni çocuklardık. Dolayısıyla, olup biten bize anlatıldığında kardeşim ne düşünüyordu bilmiyorum ama ben şunu düşünüyordum:

İtfaiye araçları nerede? Böyle bir olayın gürültü patırtısı nerede? Yardım etmek için zahmete giren, bizi yatıştırmak ve kurtarmak için çığlık çığlığa fosforlu acil durum ekipmanları fırlatan yabancılar nerede?

Yeni ve dramatik bir kriz dilinde konuşan baretli adamlar gerek. Sıcak Londra apartmanımıza yabancı olan ve yakışmayan korkunç gürültü seviyeleri gerek.

Kalabalıklar ya da üniformalı yabancılar veya yeni bir kriz dili yoktu. Pijamalarımızı çıkarmadık ve insanlar ziyarete geldi ve bize bir şeyler getirdiler.

Tatille okul aynılaştı.

Başka versiyonlarda ben bir doktor ya da bir hayaletim. Mükemmel araçlar: doktorlar, hayaletler ve kargalar. Biz başka karakterlerin yapamadığı şeyleri yapabiliriz; örneğin kederi yiyebilir, sırları su yüzüne çıkarabilir ve dil ya da Tanrı ile teatral muharebelere girebiliriz. Ben dost, bahane, deus ex machina, şaka, semptom, uydurma, hortlak, koltuk değneği, oyuncak, yanılsama, ağız tıkacı, analist ve bebek bakıcısıydım.

Ne de olsa ben "en uç iklimlerde var olabilen... esas kuş"tum.[5] Ben bir şablonum. Bunu biliyorum, o da biliyor. İçeri sızdırılacak bir mitim. Ayağın kayıp içine sızılacak.

Kaçınılmaz olarak, konumumu savunacağım çünkü konumum duygusal. Çıkış hikâyelerinizi bilmiyorsunuz, biyolojik gerçeğinizi (kaza), ölümlerinizi (sinek ısırıkları, çoğunlukla), hayatlarınızı (yadsıma, güle oynaya). Ezelden beri bize zulmeden hiçbirinizle absürtlüğü tartışasım yok. Bir sürü yas tutan insana bir kargadan ne fayda gelir? Bir toplaşma.
Bir zonklama.
Bir yara.
Bir tıpa.
Bir açıklık.
Bir yük.
Bir aralık.

5 Ted Hughes'un 1995 yılında yayımlanan *Paris Review* röportajında sarf ettiği şu sözden bir alıntı: "Kargalar birçok mitolojinin esas kuşlarıdır. Karga en uç iklimlerde bile var olabilir, dünya yüzündeki her kara parçasında yaşar ve en akıllı kuştur." (ç.n.).

Demek istediğim, evet. Bebek tavşanları yediğim, yuvaları talan ettiğim, kir yuttuğum, ölümü aldattığım, aç evsizleri alaya aldığım, yoldan saptırdığım, yanlış bilgi verdiğim doğru. Hay, lanet! Eşek yüküyle zaman harcadık.

Ama önemsiyorum, hem de çok. Yas tutuyor olmadıklarında insanları yavan buluyorum. Sağlıkta, felakette, açlıkta, vahşette, saltanatta veya normallikte benim ilgimi (BENİM ilgimi!) çeken çok az şey var ama annesiz çocuklar çekiyor. Annesiz çocuklar saf kargadır. Duygusal bir kuş için böylesi bir yuvaya baskın yapmak olgun, zengin ve lezizdir.

BABA

Onu içi açılmış çizdim: Kaburgaları ksilofon gibi serilmiş, ölü kuşlar kemikleriyle şarkılar çalıyor.

KARGA

Yüzlerce anı kitabı yazdım. Benim gibi büyük isimler için gerekli. Ödev ahlakı deniyor sanırım.

Bir zamanlar bir akraba düğünü vardı ve karga oğul, annesi tekrar evlendiği için öfkeliydi. Bu yüzden uçup gitti. Babasını bulmaya gitmişti ama tek bulduğu leşlerdi. Çiftçilerle arkadaş oldu (onların silahları için başka kuşlar getirdi), bilim insanlarıyla arkadaş oldu (aletler kullanarak şempanzelerin bile beceremeyeceği numaralar sergiledi), bir iki de şairle. Birkaç sefer Babacığının kemiklerini bulduğunu düşündü, ağladı ve menfur Çakırkuşlarına "işte başlıklı Baba'mın gri kemikleri," diye bağırdı fakat her baktığında kemikler başka bir karganın ölüsü oluyordu. O da fablvari yaşam tarzından yorulup bir uğursuzluk alameti olmanın şöhretinden sıkılarak hopladı, zıpladı ve evine uçtu. Düğün hâlâ tam gaz devam ediyordu ve merdivenlerin eşiğindeki bir çöp yığını üzerinde annesiyle çiftleşen yaşlı gri karga, babasının ta kendisiydi. Karga oğul, kıvranan anne babası karşısında incinmişliğini ve şaşkınlığını haykırdı. Babası güldü. KONK. KONK. KONK. Uzun yıllar yaşadın ve tam bir karga oldun ama hâlâ şaka kaldıramıyorsun.

BABA

Yumuşak.

Narin.

Işık gibi, bir çocuğun pudralanıp öpülmüş ayağı gibi, tersine taranan süet gibi, toz gibi, iğne iplik gibi, verilmiş bir söz gibi, bir lanet gibi, tohum gibi, taneli, örgülü, bağlantılı ya da sayılı her şey gibi, doğa-yapımı ve şiddet içeren ve sessiz her şey gibi.

Hepsi tamamen eksik. Sabırlı hiçbir şey yok artık.

ÇOCUKLAR

Abim ve ben, bir kaya göletinde lepistes balığına rastladık. Onu öldürmeyi kafaya koyduk. Önce suya kiremit attık ama balık hızlıydı. Sonra büyük taşlar ve kayalar denedik ama balık küçük yarıkların altındaki köşelere saklanıyor ya da fırlayıp kaçıyordu. Biz insan çocuklardık, balık da sadece bir balıktı, dolayısıyla onu öldürmenin bir yolunu bulduk. Havuzu taşlarla doldurarak lepistesin önünü kestik ve onu giderek daha küçük bir alana hapsettik. Kısa süre sonra minnacık kodes havuzunda yavaşça hüzünlü daireler çiziyordu ki mükemmel ebatta bir taş bulduk. Abim taşı büyük bir kuvvetle sektirdi ve taş hopladı ve su sıçratı, suyun içinde kaya kayaya karşı ve büyük bir zevkle kaldırdık onu. Beklediğimiz üzere balık ölmüştü. Geniş, boş kumsaldaki tüm eğlence yitip gitmişti. Ben kusacak gibiydim ve abim küfrediyordu. Cansız lepistesi denize atmayı önerdi fakat ben balığa katiyen dokunamayacaktım, o yüzden kumsaldan gerisin geri koştuk ve Baba kitabından başını kaldırmadı ama "kötü bir şey yapmışsınız, anladım," dedi.

BABA

Bir daha asla kavga etmeyeceğiz, güzel, hızlı, şablonu hazır kavgalarımızı. Narin atışmalarımızın kanaviçesini.

Ev artık-onun-değillerin fiziksel bir ansiklopedisi hâline geliyor, bu da tekrar tekrar şok ediyor ve bizim evimizle hastalığın yıprattığı bir ev arasındaki temel fark hâline geliyor. Hasta insanlar dünya yüzündeki son günlerinde kırmızı şarap şişelerinin üzerine "AKLINDAN BİLE GEÇİRME SİK KAFALI" diye notlar yapıştırmaz. O ölmekle meşgul değildi ve bakımdan geriye kalan herhangi bir döküntü yok; sadece yaşamakla meşguldü ve sonra da gitti.

Asla kullanmayacağı (makyaj, zerdeçal, saç fırçası, eş anlamlılar sözlüğü).

Asla bitirmeyeceği (Patricia Highsmith romanı, fıstık ezmesi, dudak kremi).

Ben de doğum günü için asla yeşil Virago Classics kitapları bakmayacağım.

Onun saçlarını bulmayacağım.

Onun nefesini duymayacağım.

ÇOCUKLAR

Havuzda bir balık bulduk ve onu öldürmeye çalıştık ama havuz çok büyüktü ve balık çok hızlıydı o yüzden onu kıstırıp ezdik. Sonrasında, yıllarca, kardeşim havuzun, balığın ve bizim resimlerimizi çizdi. Seçimlerimizi açıklayan diyagramlar. Kardeşim seçimlerimizi açıklamak için hep diyagramlar kullanır, ama bilimsel değil dağınıktırlar. Kardeşim aslında çok güzel çizebilse de dağınık, kötü çizilmiş diyagramlar yapmayı sever.

KARGA

Başı eğ, çöp karıştır, bakarak.
Başı eğ, hadi hop, kımıldan.
Yukarı bak. "YÜKSEK, SERT VE İÇERLEMİŞ GAAAAK SESLERİ" (*Collins Kuş Rehberi*, s. 45)
Başı eğ, cumburlop, mırıldan.
Başı eğ, altın top, sıkılgan.
Benden çok şey öğrenebilir.
Bu yüzden buradayım.

BABA

Karga'nın doğal benliği ile medeni benliğinin, leşçil ile filozofun, tam varlığın tanrıçası ile kara lekenin arasında, Karga ile kuşluğu arasında büyüleyici, devamlı bir yer değiştirme var. Bu bana yas tutma ile yaşamanın, o zaman ile şimdinin arasındaki yer değiştirmenin aynısı gibi geliyor. Ondan çok şey öğrenebilirim.

ÇOCUKLAR

Baba gitti. Karga, sıkça olduğu gibi, şimdi de banyoda çünkü oranın akustiğini seviyor. Biz kapalı kapının ardında çömelmiş dinliyoruz. Çok yavaş konuşuyor, tane tane. Eski moda geliyor sesi kulağa, Baba'nın Dylan Thomas plağı gibi. ANİ diyor. TRAVMANIN diyor. Tetiklediği diyor... aksırıp tıksırıyor ve tekrar deniyor: TETİKLEDİĞİ. ANİ TRAVMANIN TETİKLEDİĞİ DUYARLI DURUM DEĞİŞİKLİĞİ.

Baba geri geliyor. Karga ağız değiştiriyor.

KARGA

Zıvırdeli, feci endişeli. Merhaba lalar, krip krap krip krap kim o kartonumun fasulyelerini şırnıklayan? Şimdi ben çırp gup şlat tapa bir tapa iki, annesiz çocuklar kapanıma düşmüş, apsisimde,[6] kaynatılmak üzere ayrı çorbalarda, Söyle şunu, yuvarlayarak, döndürerek, dudaklar ve yakarak. Ooo, basınç! Prova yapmalı, daha az küfretmeli. Doğanın asaleti, haha krah haha krap haha, olmasa daha iyi.

(Böyle yapıyorum, birtakım sınırsız karga şeyleri sahneliyorum onun için. Sanırım kendisini kuş ruhunu duyan Stonehenge şamanı gibi görüyor biraz. Benim için sorun değil, bunu atlatmasına yardımı olsun da.)

Anıt taş!

6 Mimaride apsis, kiliselerin sunak odasını kapsayan, genellikle yarım daire ya da çokgen şeklindeki kısmına verilen addır (ç.n.).

İKİNCİ KISIM YUVANIN SAVUNMASI

BABA

Ted Hughes'un Karga'sı *Divanda: Vahşi Bir Analiz* kitabını Parenthesis Press'e teslim etmek için on dört ay.

Bana teşvik edici notlar yollayan ve şu an bir kitap yazmak çok zor olacaksa anlayacağını söyleyen, üstü başı dağınık, Manchester merkezli bir yayıncım var. Kitabın konuyu yansıtacağında anlaştık. Biraz oradan oraya zıplayacak. Parenthesis, kitabımın Ted & Sylvia arkeolojisinden sıkılmış herkese hitap etmesini umuyor. Onlarla ilgili olmadığında hemfikiriz. Neyle ilgili olması gerektiğini tartışmayı ihmal ediyoruz.

Ne zaman oturup notlarıma baksam, Karga ofisimde beliriyor. Bazen yere çöküp tek kanadının üstünde duruyor ("Bak! Ben Kargino Venüsü'yüm!"), bazen omzuma tüneyip bana danışmanlık ediyor ("Baskin'e[7] ayıp etmiyor musun, gerçekten?"). Çoğu zaman koltuğa kıvrılıp sessizce okumak ve hırıldamaktan memnun. Cıklayarak ya da iç çekerek resimli kitaplara ve şiir derlemelerine göz gezdiriyor. Romanlara ayıracak zamanı yok. Tarih kitaplarına, yalnızca büyük insanlara mankafa demek ya da kiliseye saydırmak için bakıyor. Anı yazılarından hoşlanıyor ve bir ekin kargasını evlat edinen İskoç bir kadınla ilgili kitabı keşfetmek onu çok mutlu etti.

7 Amerikalı sanatçı Leonard Baskin (1922–2000) yakın arkadaşı olduğu Ted Hughes'un Karga adlı kitabını resimlendirmiştir (ç.n.).

KARGA

Bir zamanlar bebek bakıcısı bir kuş vardı, adına Karga diyelim. Çok fazla Rus masalı okumuştu (tembel çocuk yanar, Baba Yaga[8] ulur, iyi Prens kazanır) ama yine de yetkili ve onaylanmış bir bakıcı olarak Londra ebeveynlerinin beğenisini toplamış, cuma gecelerinin aranan olmuştu. Gazete bayisine yapıştırdığı ilanında şöyle yazmıştı:

"Bebek Bezi Vadisi: Ve Ötesi!"

Televizyon kapandı ve Karga bir oyun önerdi.
"İkiniz," dedi, "buraya, yere, Annenizin birer modelini inşa edeceksiniz. Aynen onu hatırladığınız şekilde! En güzel modeli inşa eden kazanacak. En gerçekçi modeli değil, en iyi, en gerçek olanı. Ödül şu..." dedi Karga, çocukların şampuanlanmış saçlarını okşayarak... "en iyi modele can vereceğim, sizi yatağa yatıracak, yaşayan bir anne."

Ve çocuklar işe koyuldular.

Bir oğul çizim yapmayı tercih etti; tahta iskelenin üstünde elleri ve dizleri oradan oraya atılan, küçük, bacak kadar bir fresk ressamı gibi konsantre olmuştu. Bantla birbirine yapıştırılmış otuz yedi sayfa A4 kâğıt ve mum boya, kurşun

8 Slav folklorunda, doğaüstü güçleri olan yaşlı bir kadın karakter (ç.n.).

ve tükenmez kalemlerin oluşturduğu bütün gökkuşağı, üst dişleriyle alt dudağını ısıran ressam. Genizden gelen derin iç çekişler eşliğinde gözleri düzeltmesi, yırtıp atması, baştan başlayıp aşağı doğru devam etmesi, ellerin ve bacakların içine sinmesi.

İkinci oğul kolaj yapmayı tercih etti ve servisteki bir tamirci gibi onu bunu çılgınca düzelterek –havaya sıçrayıp yere yatarak– kadının çatal kaşık, kurdele, kırtasiye araçları, oyuncak, düğme ve kitaplardan bir modelini yapmaya uğraştı. Mozaik annenin yapımında ilerledikçe ağzını şaklatıyor ya da cıklıyordu; yüzü içine sinmişti, boyu da. Derken, Karga "Durun!" diye bağırdı.

Eserlere hayranlıkla bakarak, "İkisi de olağanüstü," dedi. "Gülüşünü çok iyi yakalamışsınız, duruşunu da. Omuzları da aynen öyle düşüktü!"

Ve çocuklar kimin kazandığını öğrenmek için sabırsızlanıyorlardı; "Hangisi?! Hangi Anne?!" Fakat Karga zıplamaya, gözlerini kaçırmaya, kıkırdamasını bastırmaya ve sırtını dönmeye başlamıştı.

"Karga, bu sahte annelerden hangisi bize gerçek bir anne kazandırdı?"

Ve Karga sustu, artık gülmüyordu.

"Karga, komik olmanın sırası değil, hadi gerçek Anneciğimizi ver bize." Ve Karga ağlamaya başladı.

Ve çocuklar Karga'yı çok sıcak bir fırında, sadece hücrelerden ibaret kalıncaya kadar pişirdiler.

Bu, Karga'nın kötü rüyası.

ÇOCUKLAR

Evet? dedi, ölmeden.
Banyo istemiyoruz, popolarımız temiz!
İkimiz de dün gece banyo yaptık.
Peki, dedi. Hikâye vakti, doğru yatağa.

Evet? dedi, ölmeden.
Banyo istemiyoruz, popolarımız temiz!
İkimiz de dün gece banyo yaptık.
Yalnız, dedi, banyo yoksa hikâye de yok.

Siz karar verin.

BABA

Bu evi oyuncaklar ve kitaplarla dolduracak ve oyun grubundan almaya gelinmeyen çocuklar gibi sızlanacağız.

Bir eş kaybedip ev işi kazanmayı reddediyorum, o yüzden yardım kabul ettim. Abim harikaydı, *bana yemek ver, bağırmama izin ver*, hem çocuklarla, hem bankayla, hem de postaneyle, okulla, doktorlarla ve anne babamızla ilgilendi. Onun anne babasıysa nazikti ve cenazeyle, parayla, tanıdıklarıyla ilgilendiler, *bana rahatlık verin, bana zaman tanıyın, bana onun hissiyatını tanıyın, özür dilememe izin verin, basit öfkenin dışında bir yol bulmama izin verin*. Arkadaşları, ailelerimiz, hem haberler ve detaylarla hem de onun eşyalarıyla, onu gururlandırarak, doğru bir biçimde, bir rota kestirip bunu bize göre ayarlayarak ve tek bir klişe olmadan.

ÇOCUKLAR

Çok geçmeden Büyükannemiz ölüm döşeğindeydi. Bize yukarı çıkabileceğimiz söylendi, biz de çıktık. Halı kalın ve yumuşaktı ve biz yalınayaktık. Tekerlekli bir oksijen tüpü vardı. Birimiz yatağın bir yanına, diğerimiz diğer yanına geçtik ve ikimiz de bir elini tuttuk. Benim tuttuğum el, kırışıklı ve yumuşak ve inanılmaz sıcaktı. Bize söyleyecek bazı şeyleri olduğunu açıkladı –tabii, eğer duymaya hazırsak. Hazır olduğumuzu söyledik. Biz hazır doğduk Büyükanne, dedi kardeşim, ki bence bu uygunsuzdu, ama o "Evet, hazır doğdunuz canım," dedi.

Bize, erkeklerin nadiren gerçekten iyi kalpli olduğunu, ama çoğunlukla komik olduklarını söyledi, ki bu iyi kalpli olmaktan iyiydi. "Erkeklerle münasebetlerinizde," dedi, "kendinizi hayal kırıklığına hazırlasanız iyi olur. Kadınlar genellikle çok daha güçlüdür, çoğunlukla daha akıllıdır da," dedi, "fakat ne yazık ki daha az komiktirler. Yapabilirseniz çocuk yapın," dedi "çünkü bu işte iyi olacaksınız. Bu evde bulduğunuz her şeyi alabilirsiniz. Size, sahip olduğum her şeyi vermek istiyorum çünkü müthiş değerli ve güzel çocuklarsınız. Bana hayatımda ilgi duyduğum her şeyi hatırlatıyorsunuz," dedi.

"Hırıldadığımı görmekten nefret ediyor musunuz?"

Hayır, dedik, sorun değil.

"Mutfak çekmecelerindeki sigaraları alabilirsiniz," dedi, "o zaman bir gün siz de benim gibi hırıldarsınız. Mezarımdaki papatyalar dahi hohlayıp hırıldayacak, bakın söylüyorum."

O uyurken yanında kaldık ve dar, beyaz üniformalı, uzun boylu bir kadın yatak örtülerini değiştirdi.

BABA

Yol kenarında ölü bir tilki yavrusu vardı, gözleri açık, donup çimlere yapışmış, yolda ezilmişten çok ölü doğmuş gibi.

Bisikletimle onu Heptonstall'a[9] götürebilirdim ya da buzunun çözülmesi için getirip oğullarım görsün diye mutfağa bırakabilirdim.
Takıntılıyım ben.

Eve gelip ona kitap teklifimi bitirdiğimi söylediğim geceyi hatırlıyorum, "Tanrı hepimizin yardımcısı olsun," demişti ve Prosecco içmiştik ve doğum günü hediyemi erken verebileceğini söylemişti. Plastik kargaydı bu. Seviştik ve kürek kemiklerini öptüm ve ona, anne babamın beni çocukların kanatları çıkıyor diye kandırmalarının hikâyesini anlattım, o da "Benim vücudum kuş gibi değil," dedi.

Tam ortasında, sondan yıllarca uzaktaydık ve hiçbir şeyi kanıksamamıştık.

Tekrar orada olmak istiyorum. Tekrar tekrar. Kucaklanmak istiyorum, kucaklamak istiyordum. Plastik kargaydı bu. Seviştik. Kanat hikâyesi. Benim vücudum kuş gibi değil.

---

9 Sylvia Plath'ın mezarının da yer aldığı, İngiltere'nin turistik bir köyü. Ted Hughes'un "Climbing into Heptonstall" [Heptonstall'a Tırmanmak] adlı bir şiiri de bulunmaktadır (ç.n.).

Tekrar.

Kanatlar.

Aşk.

Kuş gibi.

Tekrar. Her şey yeniden yalvarırım.

ÇOCUKLAR

Sonik Patlama diye bir oyun oynardık. Çam ormanında, kalabalıkların arasından geçen kurşunlar gibi olabildiğince hızlı uçar ve bir ağaçla karşılaşınca yolumuzu en son anda çevirmek üzere yarışırdık. Çam ormanında olabildiğince hızlı uçar, derken döner, ağaca milimetreler kala yana yuvarlanır, uzaklaşırken Sonik PATLAMA diye bağırırdık. Bir gün kardeşimle alay ettim. Onu, kaçan bir omzu sıyırarak geçen bir kurşun gibi ağaçtan sekmeye teşvik ettim. Ben önden gidip bir ağaca doğrudan, sert ve kararlı bir biçimde uçtum ve Sonik PATLAMA son anda döndüm; kanadım ağacın gövdesine çarptı, pat ve ormanın içine doğru yuvarlandım (kaçan bir omzu sıyırarak geçen bir kurşun gibi). Kardeşim fazla alçaktan ve fazla hızlı gitti ve hiç dönmedi, pat, sivrilmiş bir dal boynuna girdi ve orada "sonik. sonik. sonik," diye vıyaklayarak asılı kaldı.
Bu yalnızca kısmen doğru.

BABA

Kuşçuluk oynadılar. Aslancılık oynadılar. Evrelerden geçtiler: Dinozorlar, kamyonlar, Thundercats, kung fu, yalancılık, spor.

Gerçek ve hayalî dünyaları arasında çok az ayrım vardı ve insanlar baş etme mekanizmalarından ve normal çocukluktan ve zamandan söz etti. Birçok insan, aslında toz deterjana, bit şampuanına, futbol çıkartmalarına, pillere, yaylara, oklara, yaylara, oklara ihtiyacımız varken, "Zamana ihtiyacınız var," dedi.

Gerçek ve hayalî dünyalarım arasında çok az ayrım vardı ve insanlar makul iş yüklerinden ve iyileşme dönemlerinden ve sağlıklı takıntılardan söz etti. Birçok insan, aslında Shakespeare'e, İbn Arabî'ye, Şostakoviç'e, Howlin'e Wolf'a ihtiyacım varken, "Zamana ihtiyacın var," dedi.

Çaylarını bitirmediklerini ve yarısı yenmiş balık kroketlerden, soğuk bezelyeden ve koyulaşmış ketçaptan tırtıkladığımı hatırlıyorum.

"Oyuncakların hepsini çöpe atıyorum!" dediğimi ve kıkır kıkır güldüklerini hatırlıyorum.

İlişkimizin başlarında; aşkımız, tıpkı kabarıp piştikçe kabın kenarlarına varan pasta hamuru gibi hayatlarımızın şeklini alırken, o ve ben birlikte bu kadar mutlu olduğumuza göre bir şeylerin mutlaka ters gideceğinden korktuğumuzu hatırlıyorum.

On beş yaşındayken Hilary Gidding adlı bir kızla çıktığım ilk randevumu hatırlıyorum. Sinema koltuklarının arkasına bozuk para düşmüştü ve ikimiz de ellerimizi koltukların patlamış mısır ve yapış yapış bilet parçalarıyla dolu dar, yumuşak aralığına sokmuştuk ve halıyı yoklayarak parayı arayan ellerimiz buluşmuştu ve elektrik çarpmış gibiydi. Koltuk aralarında sıkışan bileklerimiz, karanlık, kaza, kamusal alanların güzel kiri.

ÇOCUKLAR

Baba ve Karga oturma odasında kavga ediyordu. Kapıları kapalı. Pes ve monoton bir gaaak guuuk, ga gaaak guuuk ve Baba'nın Yapma şunu, Yapma deyişi ve gak, grak ve öğürmeler, tükürmeler, küfürler, havlamalar, hıçkırıklar, kırık baba sesleriyle vahşi kuş çığırışlarının, gümbürtü ve çığlıkların ve can yakan yırtıkların tuhaf, doğaçlama bir senfonisi.

Karga, tüyleri karışmış ve gözleri büyümüş hâlde çıktı. Kapıyı ardından yavaşça kapatıp mutfak masasında bize katıldı.

Keçeli kalemlerimizle hayvanat bahçesi resimleri boyadık, Karga da çizgilerin üzerinden geçti.

BABA

Ikın dediklerinde ıkındığını ve Jamaikalı ebenin "Ikın anacım, ıkın," dediğini hatırlıyorum. "Kaka yapmak istemiyorum," demişti, ben de gülüp, "Çok geç," demiştim. Ardından bir numaralı oğul gelmişti, tuhaf kokulu kremsi bir tabakayla kaplı, aç ve küçücük.

Ikın dediklerinde ıkındığını ve İskoç ebenin "Vay anasını, başı göründü," dediğini hatırlıyorum. "Acıyor, siktir, siktir-siktir acıyor," demişti ve ağlıyorduk ve iki numaralı oğul gelmişti, mor, çığırtkan ve büklüm büklüm.

O, kumsalda kollarını kavuşturmuş duran ve "Şu çocuklara da bakın," diyen Bayan Laocoön[10] ve biz, denizin elli fit açığında üzüntüye yem oluyoruz.

10 Yunan ve Roma mitolojisinde Truvalı bir rahip olan Laocoön ile iki oğlu, tanrıların gönderdiği devasa yılanların saldırısına uğramıştır (ç.n.).

ÇOCUKLAR

Arada sırada doğruyu söylüyoruz. Baba'ya iyi davranma yolumuz bu.

BABA

Giriş: Karga'nın Kâbusu Karımı özledim
1. Bölüm: ~~Sihirli Tehlikeler~~ Karımı özledim
2. Bölüm: ~~Sessizliğin Hükmü~~ Karımı özledim
3. Bölüm: ~~Öldürülemez Hilebaz~~ Karımı özledim
4. Bölüm: ~~Afrodizyak Felaket~~ Karımı özledim
5. Bölüm: ~~Trajik Komedi~~ Karımı özledim
6. Bölüm: ~~Göldeki Bebek (Tanrı)~~ Karımı özledim
7. Bölüm: ~~Şarkı~~ Karımı özledim
Sonuç: İyileşme ve Büyüme Karımı özledim

KARGA

Bir varmış bir yokmuş, birbirinin kardeşi olan iki koca adam varmış. Birbirleriyle kardeşlik içindelermiş.

Büyüğün çizme tabanları yer yer aşınmışmış. Windmill Hill'deki köyün bir kilometre uzağında çorapları ıslak ve vıcık vıcıkmış ve çizmelerini değiştirmek için geri dönmeyi önermiş ama küçük kardeşi yürümeye devam etmiş.

"Bir tek benim eski çizmelerim var, onlar da sana çok küçük gelir."

"Doğru."

"Benim yedek çizmelerim senin sahip olduğun tek çizmelerden daha iyi."

Kırılan dalgaları aşan yüzücüler gibi, ince kireç taşı yığınlarını tırmanmış, dik yokuştan yukarı yollarına devam etmişler ve vadinin avucunda derli toplu oturan köye bakmak için tepede duraklamışlar.

"Boktan çizmelerinin içinde cefa çekeceksin, abi. Bir noktada keskin çakmak taşlarının üzerinde yürüyebiliriz ya da dikenli dallardan inmemiz gerekebilir."

"Bir noktada böyle bir şey olabileceğini tahmin ediyorum."

"O zaman cefa çekeceksin diyorum ben de sadece."

Küçük, genzini temizleyip değirmenin kapısına doğru aşı boyası renkli bir top balgam ve değirmenin sahibine bir küfür savurmuş. Büyük gülmüş.

Windmill Hill'in öte yanını kaplayan budanmış koruluktan geçerek hızlıca inmişler. Üzerilerinde ışıklı yamalardan bir çatı asılı duruyor, ışınlar karanlık zeminin dört bir yanına saplanıyormuş.

Çobanpüskülünün arkasından kızıl bir geyik fırlamış ve büyük kardeş ona, "Merhaba dostum," diye fısıldamış.

Öbür kardeş elini bir tabanca yapıp "GÜM" diye bağırmış ve şaşıran bir keklik, bir kıkırdama eşliğinde cart yeşilliklere havalanmış.

Okuma-Anlama Soruları:

- Sizce bu parçadaki kardeşler gerçekçi mi?
- Öykünün kırsal bir yerde geçmesi, karakterlerle ilişkinizi değiştiriyor mu?
- Çizmelerin, yas ile başa çıkabilme becerisi için bir metafor olması durumunda, sizce kim ölmüştür?
- İnsanın tabiatla mücadelesi, çizmeler, kardeşler ve Rus Devrimi temalarına odaklanarak öykünün bir sonraki paragrafını yazın.

ÇOCUKLAR

Bir keresinde, bir partide, bazı çocuklara dövülerek öldürüldüğünü söyledim.
Oha, fenaymış, dediler.
Anne'ye, senin nasıl öldüğünle ilgili yalan söylüyorum, diye fısıldadım.
Ben de aynısını yapardım, diye fısıldadı.

BABA

Beni şaşırtmak için, ödül törenlerini izlemeyi gerçekte olduğundan daha çok seviyormuş gibi yaptığını hatırlıyorum ama bu sefer ona filanca ödül törenini yayımladıklarını söylediğimde oturup baştan sona izlemek zorunda kalırdık. Hadi yatalım dedi, bu insanların hiçbirinin gerçekten kim olduğunu bilmiyoruz.

Onlar kazananlar, dedim. O çirkin, içi boş, göt kafalı pisliklerin her biri.

Ve böylece yatmaya gittik.

Bazı günler basit şeyleri unuttuğumu fark edince yukarı, aşağı ya da neredelerse oraya koşup, "Annenizin dünyanın en komik, en mükemmel insanı olduğunu bilmelisiniz.

O benim en iyi arkadaşımdı. O kadar alaycı ve şefkatliydi ki..." diyorum, sonra hevesimi kaybediyorum çünkü çok bayağı ve tembelce geliyor, onlar da başlarını sallayıp, "Biliyoruz Baba, hatırlıyoruz," diyorlar.

"Burada olsa bana duygusalsın derdi."

"Duygusalsın çünkü."

Bana koltukta yanlarında bir yer ayırıyorlar ve onların kendiliklerinden bu kadar anlayışlı olmalarının acısı apandisit gibi. İki büklüm olup kendimi tutmam gerekiyor çünkü o kadar anlayışlılar ki ve anlayışlarını benden herhangi bir destek olmaksızın sürekli tazeleyip yeniliyorlar.

KARGA

Daha ileri gitmeden üçünü birden tek elden düşünmeye çalış. A, B için neyse, C de A için o, artı B, eksi C. Çok güzel. Tekrar bak, evet, doğru, süpür. Şimdi soldan sağa? Güzel. Şimdi sağdan sola. Güzel. Şimdi hepsinin üstünden geçerek, Bir İki Üç? Şimdi hepsini içine çek bir kerede. Şimdi tekrar, Bir İki Üç? Ve... içine çek. Tamam, hadi giriyoruz:

Solda babamız var. Bu imge, hadi bakalımların, sormakların, benim George Dyer helada[11] adını verdiğim şeyin, sol kanadın, kaldıracın, eğitim noktasının, boş kilisenin, işkence adımının, acı panelinin, kaslı olanın işlevsel pozisyonunu işgal ediyor.

Ortada, bendeniz. Siyah tüylerden bir leke ve bir ölüm kokusu. Ta-daa! Bu, çürümüş çekirdek, Grünewald[12], ellerdeki çiviler, koldaki iğne, travma, bomba, ardından asla şiir yazamayacağımız şey[13], çarpılmış kapı, *in-principio-erat-verbum*[14]. Çok Bu-ne-lan. Çok avcılık sporu. Çok üniversite tarihsel.

---

11 Sevgilisi George Dyer'ın portrelerini yapmış olan ressam Francis Bacon'ın "Portrait of George Dyer Talking" [George Dyer'ın Portresi – Konuşurken] adlı eserine gönderme (ç.n.).

12 Rönesans Dönemi ressamı Matthias Grünewald (1470–1528) Rönesans'ın klasisizmini reddettiği ve Orta Çağ Orta Avrupa'sının resim tarzını kullandığı dinî konulu tablolarıyla bilinir (ç.n.).

13 Alman filozof ve sosyolog Theodor W. Adorno'nun meşhur deyişi, "Auschwitz'ten sonra şiir yazmak barbarcadır," sözüne gönderme (ç.n.).

14 İncil'in Yuhanna bölümünün "Başlangıçta Söz vardı," anlamındaki ilk cümlesi (Latince). Tüm ayet: "Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı." (ç.n.).

Ama bakmayı bırakma. Triptik, asla durmama yollarıyla ilgilidir. Kültürdür. Sağda çocuklarımız var. İki form ama bir şekil, dişi olabilir, erkek olabilir, hemen hemen dört küçük bacak ve dört küçük kolu çıkartabiliyoruz (sağ paneldeki yeni doğmuş buzağı!) ve küçücük umutlu yüzler. Ve önceki panellerin anlamı birden bire açıklık kazanıyor; bu, saf matematik, antik mantık. Doğa. Bu, benim kalkışa geçme adını verdiğim şey; geç dönem tarzı; on yıl süren eve dönüş yolculuğu; göz deliğinden giren ok; füg. Çok gün batımı. Çok ozan. Çok dokunaklı.

ÇOCUKLAR

Aynaya diş macunu sıçrattığımız için hepimizin başı Anne'yle belaya girerdi.

Birkaç yıl sıçrattık ve tükürdük ve fazla fırçaladık ve aynamız bembeyaz oldu ve hepimiz suçlulukla karışık bir haz duyduk.

Baba bir gün aynayı temizledi ve mükemmel olduğunda hemfikir olduk.

Bir sürü başka şeyin ucu kaçtı. Klozetin oturma yerine işedik. Çekmeceleri hiç kapatmadık. Bunları onu özlemek için, onu istemeye devam etmek için yaptık.

BABA

Yağ, biraz daha yakından bakınca çamur, biraz daha yakından bakınca kum, bir yudum alınca ipeğe dönüşen ince kum.
Onu o kadar çok özledim ki uğruna ellerimle otuz metrelik bir anıt dikmek istedim. Onu Hyde Park'ta, devasa bir taştan sandalyede, manzarasının tadını çıkarırken görmek istedim. Yanından geçen herkes onu ne kadar özlediğimi anlardı. Özlemimin ne kadar fiziksel olduğunu. Onu o kadar çok özlüyorum ki özlemim koca bir altın prens, bir konser salonu, bin ağaç, bir göl, dokuz bin otobüs, bir milyon araba, yirmi milyon kuş ve daha fazlası. Bütün şehir benim ona özlemim.

Öf, dedi Karga, buzdolabı mıknatısı gibi konuşuyorsun.

ÇOCUKLAR

Uzun çimlerde üstüne basılmış patikalar keşfediyorum, belki de kardeşimin geçtiği yerler, o yüzden fısıldıyorum, "Kardeşim, burada mısın?" ve yoldan geçen erişkinler bizi görüyor, bir metre var aramızda ama katedrallerdeyiz, sonsuz, engin.

Karga kıkırdıyor. "Buradayım, göremezsiniz, ben yeşiliiiim!"

BABA

En iyi arkadaşıma, dönem sonu futbol partisi için bir gün fazladan kalmama bozulurdu, dedim çünkü tam tatilci trafiğine denk geleceğiz. Arkadaşım, bu şekilde düşünmeyi bırakman lazım, dedi, yani onu hesaba katarak. Yas var, işe yaramaz takıntı var.

Ona dair işe yaramaz bir takıntım hep vardı, dedim.
Herhangi biriyle görüşüyor musun? dedi. Konuşmak için?
Görüşüyorum, dedim.
İyi mi?
Çok iyi.

Bir muayenehanedeki Karga'yı, fatura kesen Karga'yı, doktorum tarafından tavsiye edilen ya da ulusal hekim

listesinde yer alan Karga'yı hayal edince neredeyse gülecektim. Karga'nın Winnicott üzerine düşünüp başını "hayır" anlamında salladığını ama Klein'ı gönülsüzce de olsa onayladığını...

Evet, dedim en iyi arkadaşıma. Endişelenmene gerek yok. Yardım alıyorum.

ÇOCUKLAR

Anne'nin öldüğü sıralar bir hortum çıktı ve bir sürü ağaç devrildi. Büyükannemizin evinin yakınındaki kayın korusunda yarı devrilmiş, ayakta kalanlara çaprazlamasına dayanmış çok sayıda ağaç vardı.

Ağırlığım devrilmiş ağacın kaymasına sebep olup yere çakılana kadar tırmanır, tırmanırdım. Bazen yeşilliğin oluşturduğu yumuşak beşiklere, bazen keskin dalların arasına. Abim SOLUCAN YEMİ! diye bağırırdı.

Bu oyun abimin fikri miydi yoksa Karga'nın mı, hatırlayamıyorum.

Hava kararırken Baba bizi korudan almaya geldi ve "Kanıyorsun. Kahrolasıca, her tarafın kanıyor," dedi. Soğuktan her tarafım uyuşmuştu ve çizikler sızlıyordu ve Baba, abime davranışlarını çok ciddi biçimde gözden geçirmesini söyledi.

KARGA

Bu gerçek bir tane:

Bir varmış bir yokmuş, yastan beslenen bir iblis varmış. Taze sarsıntının ve beklenmedik kaybın leziz aroması, dul kalmış birinin hüzünlü evinin kapı ve pencerelerinden sızıp yayılmış.

Dolayısıyla iblis de içeri girmenin bir yolunu aramaya başlamış.

Bir akşam bebekler yeni yıkanmış ve dul koca onlara masal anlatıyorken kapı çalmış.

Rap-a-tap-tap. "Açın açın, benim, 56 numaradaki komşunuz... Keith. Keith Coleridge. Biraz süt isteyecektim."

Fakat aklı başında baba, küçük, sessiz sokaklarında 56 numara olmadığını bildiği için kapıyı açmamış.

Sonraki gece iblis tekrar denemiş.

Rap-a-tap-tap. "Açın açın, Parenthesis Press'ten geliyorum. İsmim Paul. Paul... Graves. Haberi aldım. Ancak gelebildim, gerçekten çok mahcubum. Pizza getirdim, bir de çocuklar için birkaç oyuncak."

Fakat dikkatli baba, Parenthesis'te Pete diye biri olduğunu ve Phil diye biri olduğunu ama Paul diye birinin hiç olmadığını bildiği için kapıyı açmamış.

Sonraki gece iblis mavi ışıklarla ve cazırtılarla kapıya koşmuş.

Rap-a-tap-tap. KÜT. KÜT. "Açın kapıyı! Polis! Orada olduğunuzu biliyoruz. Bu acil bir durum. Beş saniye içinde kapıyı açmazsanız kıracağız."

Ama görmüş geçirmiş kederli adam hukukla ilgili bir iki şey biliyormuş ve yalanı sezmiş.

İblis uzaklaşıp şimdi ne yapacağını düşünmeye koyulmuş. Magazin dergileri kadar alçakmış, o yüzden etkili bir planla çıkıp gelebilmiş.

Rap-a-tap-tap-tap. Tık. Tık. Tık. "Çocuklar? Benim, Anne. Aşkım? Orada mısın? Çocuklar, hadi kapıyı açın, benim. Geri döndüm. Hayatım? Çocuklar? Beni içeri alsanıza."

Ve bebekler yorganlarını bir seferde savurup küçük bacaklarıyla yataklarından atlayıp pıtır pıtır aşağı inmişler. Şaşkın bebek kalplerinin odacıkları özlemle dolmuşmuş ve yerlerinde duramıyorlarmış, öncesine, öncesine, bütün bunların öncesine doğru sıçramışlar. Sevdiğinin sesiyle sarhoş olan baba da arkalarından koşarak yetişmiş. Sesinin

tınısı âdeta batıyormuş, tıpkı ayın sürüdüğü bir açlık gibi, tüm umutsuz, ham ve boş gözeneklerin içine doluyormuş –yıkım, eşsiz yıkım.

"Geliyoruz, Anne!"

Bir karga olan arkadaşları ve yatılı misafirleri onları kapıda durdurmuş.

Canlarım, demiş.

Sevgili, zavallı canlarım. Bu o değil. Yataklarınıza geri dönün ve bırakın bunu ben halledeyim. Bu o değil.

Çocuklar eciş bücüş olmuş kartondan babalarının koluna girip ağırlıksız bedenine yön vererek onu yukarı götürüp uykuya yatırmışlar. Sonra da cam kenarına oturup aşağı bakmaya, olan biteni izlemeye başlamışlar ve çok hoşlarına gitmiş, ne de olsa çocukmuşlar.

Karga dışarı çıkmış, gülümsemiş, havayı koklamış, başını iyi akşamlar der gibi sallamış ve geriye doğru savurduğu bir tekmeyle kapıyı kapatmış. Sonra da, iblise, yuvalarında bebekler olduğunda kargaların davetsiz misafirleri nasıl savuşturduğunu göstermiş:

Yüksek sesli bir KRONK, bir zıp, yere bir pat, küçük, dalgınca bir dans, bir DÜT, dönüş ve kalkış, yukarı

savrulmuş ama bırakılmamış, onun yerine atomik sabitlik ve patlayıcılıkla aşağı çalınmış disk gibi bir gaga, çekiç sertliğiyle iblisin kafatasına çat ve pötürt diye girmiş ve kemik, beyin, sıvı ve zarı ezerek doğruca fışkıran sırta, omurga şlak, omurga çatırt, omurga kemirilmiş ve tükürülmüş ve bir-iki-üç-dört-beş ta aşağıya kadar, bir pirana kadar çabuk, koparılarak, kesilerek, iblisin maddesi parçalarına ayrılarak, kan ve omurga cıvığı ve bok ve sidik içinde yıkanarak, bağırsakları çözerek, tendonları ve sinirleri oradan oraya çarparak, sevinçli spagetti dolaşık yün döverek, tırmıklayarak, yırtarak, budayarak, şapırdatarak, geğirerek, acıtma yolculuğuna açıkçası bayılarak, acıtarak-acıtarak ve Karga için bu ambalaj kâğıtları ve dondurma ve körili sosis ve kızılgerdan yavruları ve her tür pis yiyecekle dolu harika bir çöp kutusu gibiymiş, bozkırlarda esen rüzgârlar gibi, kalenin birinde esen rüzgârın zıplattığı bir karaağaç gibi, derin türlerin eski aile zevkleri gibi, fiziksel olarak canlandıran bir şeymiş. Ve heyecanlı bir Karga bir pislik havuzunda durmuş, iblis kalıntılarını sabırla gider çukuruna süpürüyor ve itiyor.

İşi biten Karga, pijamalı çocukların yatak odası penceresinden gelen –camın-arkasında-sessiz– alkış ve tezahürat eşliğinde kurularak ve sokağın bir yanından diğerine sıçrayarak uyarılarda bulunuyor. Karga koskoca şehre uyarılar yolluyor, manzum uyarılar, birçok dilde uyarılar, kanayan kenarları olan uyarılar, mizah içeren

uyarılar, dans ve alçağın alçağı tehditler ve vudu ve kelime oyunları ve gösterişli antik çirkinlik içeren uyarılar.

Yuvasını savunmadaki başarısından memnun olan Karga, yiyecek bir şeyler bulmak için içeri giriyor.

BABA

O kadar kötü bir şaka ki, kötü bir rüya, kötü bir şiir, çok farklı, bu k

k

k

k

k

apı gıcırtısı, arambol, ovuk, ader.

K

K

k

ah

ahroluş

ÇOCUKLAR

Gençti ve iyi kalpliydi ve bazen komikti. Sessizdi, sonra hiddetliydi, sonra kindar ve yabancıydı, sonra takıntılı oldu ve hayalinde görmeye başladı ve yazdı da yazdı da yazdı.

Gelin de şuna bakın, dedi Karga. Babanız ölmüş gibi görünüyor!

Usulca içeri girdik ve oda çürüyen fare gibi kokuyordu ve yorganın arasında küllükler ve yerde şişeler vardı. Baba kırılmış bir oyuncak gibi sere serpe yatıyordu ve ağzı kömür tozu rengiydi ve başarısız bir Yorkshire pudingi gibi çökmüştü.

Baba öldün mü?

Baba, öldün mü?

Mızıldanan uzun bir osuruk soruyu yanıtladı ve Baba bacağını savurdu.

Tabii ki ölmedi, şapşal, dedi abim.

Öldüğünü söylemedim ki, dedim.

Benim hatam, dedi Karga.

Ölmedim, dedi Baba.

BABA

Sevgili Karga,

Bugün gerçekten gurur duyduğum bir resim çizdim. Senin bir sandalyede otururkenki bir resmin, elinde de Ted'in bir kuklası var. Karşında Ted oturuyor, onun elinde de senin kuklan var. Çok da benzedi!

Ted'in Karga kuklasından bir konuşma balonu çıkıyor. Karga kuklası "TED, KASAP DÜKKÂNI GİBİ REZİL KOKUYORSUN[15]," diyor.

Bence görsen bayılırdın.

15 Sylvia Plath, eşi Ted Hughes ile ilgili olarak, "Yatakta kasap gibi kokuyor," demiştir (ç.n.).

ÇOCUKLAR

Baba bize hikâyeler anlatırdı ve Baba değişince hikâyeler de değişti.

Bir sıçan avcısıyla ilgili bir hikâye hatırlıyorum. Sıçan avcısı ölü sıçanların kuyruklarını yatak başına çivilermiş, bir, iki, üç, dört, beş. Bu sıçan avcısı sıçanların kralını öldürmüş ve herkes bilir ki kral olan bir sıçan, kalbi kaynatılmadan öldürülemez. Sıçan avcısı uyuduğu sırada sıçan kralın kuyruğu kendini yatak başından çıkarmış ve sırayla ölü arkadaşlarının kuyruklarını örerek bir ilmek yapmış ve birlikte sıçan avcısını boğmuşlar. Sıçan avcısı, sıçan, dedi Baba, kim kovalayan kim kaçan?

Baba bize hikâyeler anlatırdı ve Baba değişince hikâyeler de değişti.

Kendi kılıcının üzerine düşen Japon bir yazarla ilgili bir hikâye hatırlıyorum. O kadar keskinmiş ki kanı bile kesmiş ve öbür taraftan temiz çıkmış.

İrlandalı bir savaşçıyla ilgili bir hikâye hatırlıyorum, oğlunu kazara öldürmüş ama fark ettiğinde pek etkilenmemiş çünkü oğlunun hak ettiği buymuş.

BABA

Mutfak tezgâhının çocuklar mısır gevreği yerken yaslandığım bir kısmı var. Karımın hep yaslandığı kısmın biraz ötesinde.

ÇOK AĞIR, NE KADAR SÜRECEĞİNİ KESTİRMENİN BİR YOLU YOK AMA ŞEHİRDE MAHSUR KALMIŞ İNSANLAR İÇİN GERÇEKTEN ENDİŞELİYİZ.

Çocuklar haberi duyuyor. Bilmeleri gerekiyor. Onlara savaşla ilgili bir sürü şey söylüyorum.

Dünyadaki kayıp ve acı tahayyül bile edilemez ama denemelerini istiyorum.

KARGA

Üslup odaklı edebî anı kitabım için naçizane notlar:

İkindi ortalarında, okuldan dönmelerini evde yalnız başıma beklemeye bayılıyordum. Gerçekleşmemiş annelik fantezilerine dair semptomlar göstermekle itham edilebilirdim, kabul ediyorum, ama ben bir kargayım ve biz karanlıkta birçok şey yapabiliriz ve Anneciği bile oynayabiliriz. Eşyaları karıştırırdım; ona bakardım, buna bakardım. Tek tük çoraplar ya da yapboz parçalarını yerden kaldırırdım. Asla temizlemeyeceğini bildiğim yerlere küçük, cıvık kakalar yapardım.

İlk işittiğim, sohbet, tekerleme ve neşenin iç içe geçen tiz ezgi ve şakımaları olurdu. Çocuklar. Ön kapıya çarpmaları esnasında bir gümbürtü olabilirdi, ardından da Baba'nın yetişmesini soluklanarak bekledikleri bir ara. Kapıyı açardı ve bir tıkırtıyla beraber daire gürültüyle dolardı, Ayakkabıları Çıkarın, Çantaları İndirin Lütfen, Oraya bırakmasana, Bırakma dedim, oraya, hadi tıngır mungur mıngır tungur yukarı.

Yorgun küçük adamların çok güzel tembel bir yürüyüşü var, yemek veya eğlence avına girişmeden önceki arada yuvarlanıp kapaklanıp yere yıkılıyorlar. Utanıp sıkılmaksızın tüneklerine yığılmalarını izlerken hiç tarzım olmayan

bir iyimserlik ve neşeyle doluyordum hep. Ve de şeker! Onlara ödül yiyecekleri verildiği zamanlar ya da kendileri dolaba tırmanıp babalarının zulasını talan ettiklerinde – karga gibi. Eğer insan çocuklarını önemli bir miktar şeker tükettikten sonra gözlemlemediyseniz mutlaka yapmalısınız. İnanılmaz komik bir biçimde, yaklaşık bir saatliğine yükselip çıldırıyor, sonra da çöküyorlar.

Kan sarhoşu tilki yavrularına olağanüstü derecede benziyorlar.

ÇOCUKLAR

Postacının düşürdüğü lastikleri topladık. Devasa bir top yapacağımızı düşünmüştük. Yıldık, bıraktık.

Üsler, kamplar, inler, sığınaklar, kaleler, koruganlar, şatolar, siperler, tüneller ve yuvalar yaptık.

Londra'yı seyrettik ve Londra bize kot pantolonlu, çizgili tişörtlü ve Ray-Ban'li muhtemel anneler sundu, biz de onları izledik ve böyle iğrenç ve duygusuz biçimde kendimize zarar vermekten hoşlandık. Bize "bu kadar üzücü bir konu hakkında nasıl gülebiliyorsunuz?" diye soran bir dadıya karşı vurdumduymaz bir tavır takındık.

Koltuğun üstüne çıkıp halıya bombalama atladık ve Baba Bunu yapmak dizlerinize zarar vermiyor diye düşünüyorsunuz ama veriyor ve benim yaşıma geldiğinizde ciddi diz problemleriniz olacak bakın görün ama ben sizi zavallı dilenciler gibi market arabasında dolaştırmayacağım, yalan söylediğimi düşünüyorsanız büyükannenizin dizlerini görmeliydiniz, mahvolmuştu, bir savaş meydanının kuş bakışı görüntüsü gibi, zar zor diz çökebiliyordu, çocukluğunda eklemlerine saygı göstermediği için, çoğunlukla baleden ötürü, ama koltuktan atlamaktan

da ve dizlerini onun için kesip biçtiler, o zamanlar lazer cerrahisi yoktu ama bana inanmıyorsanız başka Dinlemeyi bırakıp atlamaya devam ettik.

Lazer cerrahisinin geliştirilmesinden sonra ama ergenlikten önce, kendimizi bilmemizden önce, ortaokuldan önce, para, zaman veya cinsiyet bize dişlerini geçiremeden önce. Dil bir kapan olmadan önce, henüz sadece bir labirent iken. Baba hayatının son otuz yılında bir adama dönüşmeden önce. Düşününce, hakikaten de bir anne kaybetmek için en iyi zaman.

"Bunu sana bedavaya söyleyeceğim," dedi Karga.

"Hmm." (Çalışmaya çalışıyorum, psikozlu sanrılarla ilgili bir kitap okuduğumdan beri Karga'ya daha az kafa yormaya çalışıyorum.)

"Eğer karın bir hayaletse, o zaman bu evin dolaplarında ya da köşelerinde inlemiyor, ortalıkta anneliğini kaybetmekten veya sizin onsuz yaşamanızı izlemenin kekremsi acısından yakınmıyor."

"Öyle mi?"

"Öyle. İnan bana, hayaletlerle ilgili bir iki şey biliyorum."

"Devam et."

"O çok daha geride olsa gerek, senden öncesinde. Çocukluğunun altın günlerinde olsa gerek. Hayaletler gelip insanların yakasına yapışmaz, geriye giderler. Tıpkı uyuman gerektiğinde ağaçları ya da bahçeleri düşünmek gibi, eski güvenlik hissinin ve memnuniyetin hazır sembolizmine sığınıyorsun. İşte, hayaletler tam olarak oraya gidiyor.

Karga'ya bakıyorum. Bugün o Polyphemos[16] ve yalnızca bir gözü var, cilalı ve belirgin bir sihirli top. "Hadi bakalım. Söyle."

16 Yunan mitolojisinde deniz tanrısı Poseidon'un bir Kiklop (insan yiyen tek gözlü dev) olan oğlu. Homeros'un *Odysseia*'sında Odysseus onu alt etmeyi başarır (ç.n.).

"Gerçekten mi?"

"Lütfen."

"Ben gösteri maymunu değilim."

"Söyle."

"Daha çok bir koku gibi, ya da sinestezik bir hatıra, ama şöyle bir şey..."

Hareketsiz oturuyor. Boynu ileri geri gitmiyor, gagası hiçbir şeyi dürtmüyor. Buraya gelişinden beri ilk kez, duruşuyla şiddete başvurmaya her daim hazır olduğunu hissettirmeyi bırakıyor.

Şimdiye dek, doldurulmamış bir hayvanın oturduğunu görmediğim bir hareketsizlikle oturuyor. Ölü gibi.

"Evet... t t t, evet, ooo dur bakayım, tahterevalli tahterezor anne casuslar ve düğünler ile izler, bir dakika, onu boş ver, hadi bakalım...

Oyun buluşmaları! Kızıl Haç binası, parke zemin, bez spor ayakkabılar. Brownie. Melek bisküvileri.

İncirli çörekler. Dans yarışmaları. İncirli çörekler. Yeni başlayanlar için kırkyama. Görünmez mürekkep.
Kovalamaca, yani ebelemeç, yakalamaç, her neyse. Halat salıncak. Babasının kocaman elleri.
Kaya havuzları (Yorkshire mı acaba?). Yengeç yakalamaca, balıkçı ağları, sardalya, saklanmaca, beklemece.

Sayı saymaca (abaküs? boncuklar?).

Tramplenler/anasonlu şekerler/boyanmış yumurtalar.

Kalemtıraş çöpü? Magic Faraway[17], Robert bir şey, Robert the Rose Horse?"[18]

Sessizlikte oturuyoruz ve sırıttığımı fark ediyorum. Bir kısmını biliyorum. Ona inanıyorum. Ona tamamıyla, mutlulukla inanıyorum ve bana çok tanıdık geliyor.

"Teşekkür ederim Karga."

"Hepsi hizmete dâhil."

"Gerçekten. Teşekkür ederim, Karga."

"Bir şey değil. Ama lütfen benim, şu Ted'inin şarkısı ve destanı[19] olduğumu, ölüm ürpertisiyle bilinen Karga olduğumu hatırla, ne olur. Tanrı yiyen, çöp yalayan, sözcük katleden, leş kirleten, matematik bombası aşağılık, falan filan. "

"Senin için hiç aşağılık demedi."

"Şansım varmış."

17 Enid Blyton'ın *The Magic Faraway* Tree adlı çocuk kitabına referans (ç.n.).

18 Joan Heilbroner'ın *Robert the Rose Horse* adlı çocuk kitabına referans (ç.n.).

19 Ted Hughes'un, edebi tür açısından şarkı ve/veya destan olarak sınıflandırılabilecek *Karga* adlı manzum eserine referans (ç.n.).

ÇOCUKLAR

Bir varmış bir yokmuş, babalarıyla ilgili şeyleri bilerek yanlış hatırlayan iki çocuk varmış. Böylece anneleriyle ilgili şeyleri unutmaları hâlinde kendilerini daha iyi hissedebilirlermiş.

Küçük ailelerinde bir sürü denklem ve işlem varmış. Bir çocuk rüyasında annesini öldürdüğünü görmüş. Doğru olmadığını kontrol etmiş, sonra babasına miras kalan değerli bir gümüş servis kaşığını çöpe atmış. Kaşığın yokluğu fark edilmiş. Kendisini daha iyi hissetmiş.

Bir çocuk annesinin "iyi şanslar" yazan kıymetli beslenme çantası notunu kaybetmiş. Odasında yalnız başına ağlamış, sonra babasının çerçeveli Coltrane posterine oyuncak araba fırlatmış. Çerçevenin camı kırılmış. Kendisini daha iyi hissetmiş. Babası hiç laf etmeden camın hepsini süpürmüş ve anlamış.

Küçük ailelerinde bir sürü ceza ve öngörü varmış.

BABA

Çocuklar kavga ediyor.

ÇOCUKLAR

Soğuk hava birini uyandırdı, o da bu yüzden diğerini uyandırıp BABA GİTMİŞ dedi ve diğeri ona katıldı. Anneleri gitmişti –ya karların içinde yatıp ölmek üzere uyumuştu ya da kurtlar alıp götürmüştü– o yüzden bir ebeveyn gittiğinde küçük bir evin nasıl koktuğuna ve ne gibi sesler çıkardığına dair bir iki şey biliyorlardı ve haklılardı, babaları gitmişti.

Belki geri gelir, dedi çocuklardan biri ve diğer çocuk saçlarını karıştırıp gözleriyle gülümsedi çünkü hayır, geri gelmeyecekti. Gitmiş bir baba hep gitmiş bir babadır.

Dolayısıyla ortalığı toplama şarkısını söyleyerek evin içinde gezip her şeyi kaldırdılar ve bütün kıyafetlerini üstlerine geçirdiler, böylece olduklarından çok daha şişman gözüktüler ve yola çıktılar.

Üç gün boyunca yürüdüler ve yalnızca tepelerden aşağı yuvarlanırken uyudular, böylece hiç durmadılar. Çocuksu bedenlerini kaybettiler, sakal çıkardılar ve kıyafet katmanlarından taştılar, öyle ki dördüncü günde güneş yükseldiğinde artık büyük, çıplak adamlar olmuşlardı.

Kendine baksana, demiş biri diğerine. Çüklerimize bak, demiş öbürü, kardeşine.
Küçük bir kulübeye rast gelmişler ve kapısını çalmışlar. Müthiş güzel kadın kapıyı açar açmaz onun bir anne dışında herhangi bir şey olmasına hazır olmadıklarını anlayıp eve koşturmuşlar, inga inga inga, tepeleri çıkıp, donmuş koruluğu aşıp evin içine, üst kata, doğru yatağa –gözler sımsıkı kapalı– ve uyandıklarında babaları kahvaltıyı hazırlıyormuş.

BABA

Avcı Kuşlar Uçuş Gösterisi'ne gittik. Boş bir arazide. Taşranın derinliklerinde bir yerde, yarım düzine yaşlı teyze ve radyo mikrofonu olan tombik havuç kafalı bir rehberle; "işte geliyor, gösterinin yıldızı."

İlk çıkan kuş kel kartaldı, fevkalade, kocaman, bir metre seksen santim kanat genişliğine sahip. Vay canına, dedik. Vay canına. Çocuklar donakalmıştı.

"Şimdi şurada dönüp dönmemeye karar verişini izleyin HOPPA, ŞU GİDİŞİNE BAKIN, yüksel, yüksel, DAHA DA YÜKSELİYOR ŞİMDİ, işte BENİM KIZIM!"

Ve süzüldü. *İrtifa* kazandı. İrtifa kazandık.

Çocuklar plastik oturma yerlerini sıkı sıkı tutuyordu ve performans ortaya koyan tutsak kuşun duruma dair marifeti solup gitti ve ben yalnızca kel kartala heyecanla bakakaldım. Kartalın fiziksel ihtişamına.

"Aa, demek buradasın, hanginiz bu? Ay aman Tanrım, leziz kerata seni! Kelime seçimimin kusuruna bakmayın sevgili izleyiciler. İlkbahar mevsimindeyiz, dolayısıyla arazideki leş kargası yumurtalarını koruyor, koca bir kartala karşı sizin de yapacağınız gibi—ŞUNA DA BAKIN! İşte bu gördüğünüz,

hanımlar beyler, cesur bir eşekoğlueşek. Bu, KEL KARTALA KAFA TUTAN BİR KARGA!

Yan döndüğümde çocuklar kendiliğinden el ele tutuşuyorlardı.

"Hanımlar beyler, karşınızda doğanın dehşetengiz bir mucizesi... Gördüğünüz, kabaca, iki kuşun birbirini inanılmaz bir saygıyla selamlaması. Benden çok daha ağır olabilirsin, benim yaklaşık kırk katım belki de, ama yumurtalarıma yaklaşırsan nasıl uçulacağını sana göstermesini bilirim!"

Hepimiz ayaklandık, üçümüz birden. Ayakta alkışladık. "BASTIR KARGA!" diye bağırdık.

"Neden olmasın ki," dedi kırmızı yüzlü kuş sevdalısı, adamımız, rehberimiz. "Lanet olasıca, neden olmasın. BASTIR KARGA!"

Bastır karga. Bastır Karga.

Ve bu, muhtemelen, o öldüğünden beri geçirdiğim en güzel gündü.

ÇOCUKLAR

Bir varmış bir yokmuş, iki oğlu olan bir kral varmış. Kraliçe tavan arası kapısından düşüp kafatasını yarmışmış ve krallıktaki hizmetliler kral için heykelleri cilalamakla meşgul olduklarından, kan kaybından ölüvermiş. Kral sıklıkla nafile lanet bozmalarla ve küçük savaşların önlenmesiyle meşgulmüş. Küçük prenslere de dövüşmek kalırmış.

Birbirlerini tokatlarlarmış. Biraz vuruşma, biraz itişme. Kısa ve şişman olan küçükleri (Tembel Ivan, Suçlu Canavar ya da Açgözlü Kurt diye bilinirmiş) sandalyeyi çekip abisini soğuk mermer zemine düşürürmüş. Çelme takmalar, bacaklara tekme atmalar, gıdıklamalar.

Sonra, annelerini özledikçe, daha çok ve daha az, kavgalar iyiye gitmiş, kötüye gitmiş. Yakışıklı olan (Prens Birazdan, Başıboş Kartal ya da Aç Geyik diye bilinirmiş) kardeşinin tombul koltuk altlarının üzerine çöker, oradan oraya kayan kasların üzerine dizleriyle abanırmış. Ağlayan kardeşi merhamet dileyene kadar –daha yüksek sesle– taht odası banklarının zıt uçlarında uzanıp birbirlerine tekme tekme tekme tekme tekme atarlarmış.

Sonra ısırmaya başlamışlar. Sonra birbirlerini suda boğmaya çalışmışlar. Sonra birbirlerinin saçlarını yakmaya çalışmışlar. Sonra birbirlerini bağlayıp

el bileklerini döndürmüşler, donlarını çekmişler, birbirlerine tükürmüşler.

Sonra bir zehir kitabı bulup sırayla birbirlerini hasta etmişler. Sonra birbirlerini asmışlar. Sonra birbirlerinin derilerini yüzmüşler. Sonra birbirlerini çarmıha germişler. Sonra birbirlerinin kafataslarına paslı çiviler sokmuşlar.

Bir gün saray labirentinde gezinmekte olan kral, üstü başı kan olmuş, ok ve yay kuşanmış, öldürme niyetiyle yanıp tutuşan oğullarına rastlamış.

"Benim küçük yavrularım, güzel ele avuca sığmaz oğullarım, neden böyle oynuyorsunuz?" diye sormuş kral.

"Çünkü anneciğimizi çok özlüyoruz," diye bir ağızdan söylemiş küçük oğullar.

Kral gülmekten kırılmış ve domuz gibi gergin karnını ovuşturmuş.

"Benim haylaz oğullarım, kral olmakla ilgili öğrenmeniz gereken o kadar çok şey var ki. Kraliçe benim ne kadar annemdiyse sizin de o kadar annenizdi. Sizin hangi koridor haspasından çıktığınızı ancak Tanrı bilir ama arkadaşımın arkadaşı olan o Kraliçe dediğim kadından olmadığı kesin."

Böylece çocuklar hayli rahatlayıp el sıkışmış ve zaman içinde büyük, verimli krallıkların çok başarılı kralları olmuşlar.

KARGA

Katır kutur, zıp, snif, bir de çelme, yaşasın çöp tenekeleri, okuruz ilahileri.

Bir sefer bir karımı kaybettim, kargalar zaten karılarını en fazla bir kez kaybedebilir. Of, lanet. Şimdi bir şey hatırladım.

Diz çöküp bir haç çizerek uçtu Tintagel-Carlyle ve Morecambe-Orford hatları üzerinde sallana sallana; kendini yasak meyvelerle ve güzide kiliselerle zehirlemeye çalışıyordu ama İngiltere'nin çöpü azat etti onu. Ley hatları[20] onu haç ülkenin bir ucundan öbür ucuna savurduğundan yas tutmaya hiç vakti kalmadı; elektrik telleri katran siyahı kemik ve tüy buketlerini mancınık usulü fırlattı ve gökten başka kargalar yağdı, ölü karga fırtınası, tepe üstü yanmış kuş banyosu ama bizim kargamız gazoz kutularını ve tuzlu Durex ve B&H'leri gagalayıp çöplenmeye devam etti ve ateş fırtınası başının üstünden geçip gitti, tıpkı işçinin başının üstünden geçen yazılı tarih gibi. Böğürtlen, Frenk üzümü, diken dutu, çakal eriği. Mürdüm eriği, erik armudu, çiçek elması, morluklar. Pıhtılar, balgam, tümörler ve ayva.

20 Ley hatları, bir bölgedeki coğrafi ya da kültürel öneme sahip yerlerin görünürdeki hizalanmasına verilen addır. Teoriyi ortaya atan arkeolog Alfred Watkins, İngiltere'deki yeni yapıların düz bir çizgi üzerinde yol alanların işini kolaylaştıracak ve eski yapılarla hizalanacak şekilde inşa edildiğini ortaya atarken, ondan sonra gelenler arasında bu hatlara ruhani ya da mistik oluşumlar gözüyle bakanlar olmuştur (ç.n.).

Bir yağ birikintisine bakıyor ve gagasının canlı renklere sahip olduğunu görüyor, kırmızı, yeşil, mor ve turuncu çizgili. Allahın cezası bir kutup martısı gibi.

Ağzını çığlık atmak için açıyor ama onun yerine güzel bir İngiliz ezgisi çıkıyor, mini mini bir kuş, tıpkı bir karatavuk ya da şair Ivor Gurney[21] gibi.

Bu, Karga'nın kötü rüyalarından başka biri.

ÇOCUKLAR

Bir zamanlar, Babamız kahramanı Ted Hughes'un konuşmasını dinlemek için otobüsle Oxford'a gitmiş. Bu Ted Hughes'un grileşmiş ve neredeyse ölü olduğu, Baba'nın da okuldan yeni mezun olduğu zamanlarmış. Daha önce Oxford'a hiç gitmemiş ve orada da normal dükkânların, McDonald's ve diğer şeylerin olduğunu görünce çok şaşırmış. Otobüs terminalinde içecek kutularını ortalığa atan magandalar olduğuna inanamamış. Sadece bir şeyler üzerine kafa yoran profesörler bulmayı bekliyormuş.

Üç saat erken gelmiş, o yüzden havalı bir plak dükkânından birkaç plak almış. Tezgâhtaki adamın

21 Ivor Gurney (1890–1937) İngiliz şair ve bestekâr. Yaşamı boyunca akıl sağlığında dalgalanmalar yaşamış ve 1. Dünya Savaşı'nda savaşmıştır (ç.n.).

yanlışını düzeltmeye çekindiği için, istemediği bir şeyi almış. Bir pub'a gidip yarım litrelik iki Guinness ve birbiri ardına birçok sigara içmiş. Babamız sessiz ve kaçıngan ve romantikmiş ve o zamanlar kapalı mekânlarda sigara içilebiliyormuş.

Oxford'un büyüklüğü ve modernliği Babamızın hayallerini yıkmış. Oysaki o konuşma başlamadan Ted'e ya da Peter Redgrove'a[22] rastlayabileceğini düşünmüş. Ardından kendi naifliğinden utanıp üçüncü bir bira daha içmiş. Osip Mandelstam okuyor ve sayfaların altını çizip katlıyor, tek tük parçaları defterine geçiriyormuş. Pub'ın aynı davranışları sergileyen genç düşünürlerle dolu olacağını düşünmüş fakat pub, Spurs formalı bir adam ve beagle cinsi bir köpek dışında boşmuş.

Babamız otobüs terminalinin hemen dibindeki boktan bir pub'daymış.

Hughes ve Plath üzerine son derece güncel görüşlere sahipmiş. Bunlardan biri, her şeyin bitmiş olduğuymuş. Bütün bu safsatadan kurtulup biyografiyle ilgili taraf tutulan tartışmalara girmeden şiirleri değerlendirmenin zamanı gelmişmiş. O Ted'den yanaymış, babamız. Oxford otobüsündeyken ahşap panelli bir pub'da bir dizi Plath hayranıyla hararetli tartışmalara girdiğini hayal

22 Peter Redgrove (1932-2003) İngiliz şair ve yazar. Ted Hughes'un çağdaşı ve arkadaşıdır (ç.n).

etmiş. "Tamam, tamam, *Nehir*'i kabul edeceğiz," diyeceklerdi. "Peki, o zaman," diyecekti Baba da, "*Colossus*'a bir şans daha vereceğim."
Babamıza karşı adil olmak gerekirse özgün olduğu söylenebilir. Sessiz, kaçıngan ve trajik bir karakter gibi ezikmiş. Onunla elimizden geldiğince dalga geçmemiz gerekti. Annemizin de bunu isteyeceğinden emindik. Onu sevmenin ve ona teşekkür etmenin en iyi yoluydu.

Biletiyle bedava bir içecek almış.

Biletini saklamış –ki hâlen Ted klasöründe durur.

Orta sıradaki koltuklardan birine oturmuş.

Kahramanını beklemiş.

(Kirli görünümlü bir kitap ve muhtemelen Barbour ceketle, hatta belki Devon'daki çiftliğin kokusunun kalıntısı ya da cebinin üstüne bulaşmış biraz çiğ somon ile çıkagelecek irice bir adam. Baba, ikonik inek yalamış gibi duran saçlarının dağılıp solmuş olacağını biliyormuş ama saçları nasıl olacakmış? Derli toplu bir asker kesimi belki de. Ve hepsi Shakespeare üzerine mi olacakmış yoksa bir iki şiir de olacak mıymış? Yeni bir iki şiir, Ted? Genç hayranların için? Seni Donne ve Milton'la aynı kefeye koyan çocuklar için?)

Ted nihayet geldiğinde biraz kötü görünüyormuş.

Konuşma hürmetkâr bir kafa karışıklığı içinde geçmiş. Hiçbir zaman konuşmaya dair pek bir şey hatırlamayacakmış, konuşmanın hayli, hayli Shakespeare ağırlıklı olduğu ve paneldekilerden birinin Ted'e hasmane davrandığı haricinde.

Sıra sorulara gelmiş ve on sekiz yaşındaki Babamızın, şimdiden, sorusu hazır olan hayranlara yaraşır şekilde yüzü kızarıyor, avuçları terliyormuş. Arkada, Caliban ve imparatorluk hakkında bir soru. Evet, yan taraftaki Hanımefendi, kötü eleştirilerle ilgili bir soru. Evet, Beyefendi, hemen önde, Ted'i baştan aşağı bilen kalabalık tarafından bir iç çekişle ve panel başkanı tarafından da kibar bir "konumuzun dışında" ile karşılanan, Sylvia'yla ilgili bir soru. Sonrasında ise, yaşasın ki ne yaşasın, Evet, Genç Adam, ortada.

Baba ayağa kalkmış, biraz komik olmuş çünkü diğerlerinin hiçbiri kalkmamış. Ayağa kalkma kısmında kıkırdıyoruz.

Sorusu çok uzun ve çok içtenmiş ve biraz karışık bir şekilde çıkmış ama nükleer savaş ve sansür ve çevre kirliliği ve Birinci James ile ilgiliymiş. Ted başını sallamış, gülümsemiş, başını sallamış ve panel başkanı, "Teşekkürler, harika, bir sorudan çok bir deneme yazısı niteliğinde ama teşekkürler. Maalesef zamanımız kalmadı," demiş.

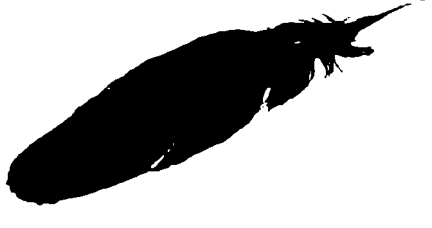
Kalça kemiklerini acıtacak kadar sertçe yerine çöken Baba kıpkırmızı olmuş ve gözyaşlarının habercisi kıpırtıları hissetmiş.
Duyduğumuza göre Anne, Baba'nın bu hikâyeyi anlattığı bir sefer ağlamış ama dur! Dur! Diyoruz hepimiz. Dur Baba, trajik mankafa seni! Panel başkanının seni sürüklediği utançla yetinmiyorsun! Seni bu yüzden seviyor ve dalgamızı geçiyoruz. Bu hikâyenin mutlu bir sonu var.

Kalbi kırık Babamız çıkışa doğru giderken devasa bir şair eli omzuna inmiş ve Ted Hughes'un sıcacık York aksanının pes güzelliği, mutlu Babamızın üzerini kaplamış.

"Evet," demiş Hughes, Baba'nın gözlerinin içine bakarak.
"Evet mi?" demiş Babamız.
"Aynen," demiş Hughes ve dönüp gitmiş.

Ve Babamız ne sorduğunu unutmuş ve Ted Hughes ölmüş ve Annemiz de öldü ve abim bana Oxford hikâyesini farklı bir biçimde anlatıyor.

ÜÇÜNCÜ KISIM AYRILMA İZNİ

KARGA
Bu, karının nasıl öldüğünün hikâyesi.

BABA
Fikrimi değiştirdim. Duymak istemiyorum.

KARGA
Ama tam da bu yüzden dinlemen lazım. Kafasını çarptı.

BABA
Karga, gerçekten, sorun değil. Biliyorum. Bilmem gerekmiyor.

KARGA
İşe bak sen...

BABA

Sevgili Karga,

Bir seferinde yatağımın başında durup siyah kuş düdüğünün sesinde konuşmuş ve bana bir daha asla evlenmememi, kalbimi kapatmamı ve çükümü bağlamamı söylemiştin. Biz kargalar tek eşliyizdir, demiştin ve bir ileri bir geri giden gaganla alnıma dokunmuştun.

Sonra yatağımın başında durup bana Ted'in hikâyesini anlatmıştın. Yorkshireli bir öğretmenin sesiyle konuştun ve bana oyuna geri dönmemi, bir sevgili bulmamı, aklımı başıma toplamamı ve çocukları düşünmemi söylemiştin. Elini çabuk tut, demiştin. "Üvey anne" lafıyla barışık, cana yakın, genç bir kadınla işi pişirmelisin. Mercimeği fırına ver gitsin. Yorganı üstümden atıp bir hışımla dönmüş ve üzerine doğru tükürmüştüm ama gitmiştin ve senin ne dediğinle benim ne düşündüğüm arasında ezilmiş bir şekilde uyumam gerekti.

Uyuyamadım.

Keskin uçlar.

Ağız kokusu.

ÇOCUKLAR

Bir seferinde biz mutfak masasında çizim yaparken Baba, "Picasso'nun önemi üzerine ne kadar düşünsek az," demiş, abim de "Lavukhane!" demişti ve Baba gülmekten yerlere yatmıştı.

Onu örseleyip dalgamızı geçtik çünkü bu ona Annemizi hatırlatıyor gibiydi.

Bir zamanlar Büyükannemizle gizli bir yere gitmiştik. Vaktiyle denizin içinde olan, kırmızı kumdan, kocaman, yarım daire şeklinde bir duvardı. Her tekme vuruşumuzda içinden bir deniz kabuğu düşüyordu. Sapsarı bir kolza tarlasının ortasındaydı.

Baba gelmemişti. Bu Baba'yla hiç alakası olmayan bir şeydi.

BABA

Grip olmuştu. Onun hasta olması olağan bir şey değildi. Çocuklar daha küçücüktü ve kar yağmıştı ve evde paldır küldür koşturmamıza dayanamadığından biz de giyinip parkta kızak kaymaya gittik. Onsuz zavallı bir durumdaydık. Çocuklar şapkalarının nerede olduğunu bilmiyorlardı. Parmaksız eldivenlerini şişkin montlarından içeri geçiremiyorlardı; tepede kızak kayan başka çocuklar, daha büyük çocuklar görmek istemiyorlardı. Umutsuzdum. Onları kar çizmesi olmadan çıkardım, bu yüzden daha yola varmadan küçük ayak parmakları sızlamaya başlamıştı. İkisi de mızıldandı ve hepimiz, üçümüz birden, o olmayınca hiçbir şeyin olması gerektiği gibi olmadığını hissettik. Bana acıdılar. Babalıktaki başarımın bütünüyle ona bağlı olduğunun açığa çıkmasından keskin bir utanç duymuştum. Belki de hayatlarımızın geri kalanı için bir kostümlü prova olduğunu bilseydim TOPLAYIN KENDİNİZİ KÜÇÜK BOKLAR ya da BANA YARDIM EDİN derdim. Ya da beni al, onun yerine beni al lütfen.

BABA

Karga'nın korkmadığı şeyler:

Ted.

Sylvia biyografileri.

Tanrı.

Rüzgâr santralleri.

Annesiz çocuklar.

Kel kartallar.

Katran Bebek.[23]

Korkuluklar.

İnsan.

Ölüm.

Karga'nın korktuğu şeyler:

Boşanma.

Olay örgüsü.

İşletme.

Katolikler.

Dikenli tel.

Tarım ilaçları.

Dedikodu.

Tahnit.

Keith Sagar.[24]

---

23 Joel Chandler Harris'in derlediği ve Afrikalı Amerikalı halk hikâyelerini anlatan Uncle Remus öykülerinden ikincisi; kötü karakter Tilki Kardeş'in, Tavşan Kardeş'i tuzağa düşürmek için katrandan yaptığı oyuncak bebek. Çağdaş kullanımda, müdahale edince içinden çıkılamaz hâle gelen durumları anlatır (ç.n.).

24 Keith Sagar (1934–2013) Ted Hughes üzerine çalışmalarıyla tanınan bir edebiyat eleştirmeni (ç.n.).

BABA

Yaklaşık iki sene sonra, fazlasıyla erken ama mükemmel zamanda, eve bir kadın getirdim, sempozyumda tanıştığım bir Plath uzmanı.

Komik ve zekiydi ve bu boktan durumda elinden gelenin en iyisini yapıyordu. Sessiz olmamız gerekiyordu çünkü yukarıda çocuklar uyuyordu.

Yumuşak ve güzeldi ve çıplak bedeni karımınkine benzemiyordu ve nefesi kavun kokuyordu. Ama karımın aldığı koltuğun üzerinde, karıma verilmiş kadehlerden şarap içiyorduk, karımın yaptığı tablonun altında, karımın öldüğü apartman dairesinde.

Pek fazla kadınla seks yapmadım ve ancak karımla birlikte, onun sevdiği şeyleri yaparak bu işte iyi olmaya başladım. O şeyleri yapmak istemiyordum veya onları yapmalı mıyım diye düşünmek veya düşünmeyi düşünmek; dolayısıyla dişlerine çarptım, sonra bacağının üstüne diz çöktüm, sonra çok fazla özür diledim, sonra çok çabuk geldim, sonra fazla uğraştım, sonra gereğinden az uğraştım.

Ama güzeldi ve o harikaydı ve oturup pencerede onun sert sigaralarından içtik ve o zamana dek okumuş olduğumuz, Sylvia ve Ted hakkında veya onlar tarafından yazılmış olmayan her şeyden konuştuk.

O gittikten sonra neşeli hissettiğim için gerildim. Evin içinde, sanki mekânla yeni tanışmışım gibi, uzun adımlarla ve bütün yüzeyleri fazla kararlı biçimde gözden geçirerek yürüdüm. Çocuklara bakmaya gittim.

*

Aşağı indiğimde Karga koltukta benim pompalama ve inlememin taklidini yapıyordu.

ÇOCUKLAR

Sırayla, on senelik periyotlarla, önce birimiz sonra diğerimiz bunun bizi tanımlamasına izin veriyoruz, hayata devam ettiğimiz hatırı sayılır parçaları izleyen koca melankoli batakları.

Herkes gibi, aslında.

Bir zamanlar, günün birinde çıkagelip hepsinin bir sınav olduğunu söyleyeceğini düşünüyorduk.

Bir zamanlar, ikimizin de onun öldüğü yaşta öleceğimizi düşünüyorduk.

Bir zamanlar, bizi aynaların içinden görebildiğini düşünüyorduk.

Bir zamanlar, gizli ajan olduğunu ve Baba'ya para gönderip ondan haberlerimizi aldığını düşünüyorduk.

Onu yaşlandırmaya, asla hapsetmemeye dikkat ettik. Baba Dede olduğunda ona da Babaanne demeye dikkat ettik.

Umarım bizi sever.

BABA

Canım evladım,

Annenizi kaybettikten yaklaşık üç sene sonraki bir Noel gecesi, seni ve kardeşini yatırdıktan sonra, koltuğa uzanmış kırmızı şarap içip R. S. Thomas şiirleri okuyordum ki içeri girip Merhaba dedi. Çorapları haricinde çıplaktı (hayattayken bile ona yakışan bir kılık değildi bu). Halıya takılıp tökezledi ve dizini sehpaya çarptı. Yukarı çıktık, yaraya biraz krem sürdüm ve ilaç dolabının dağınıklığıyla ilgili biraz atıştık. Ardından Noel çoraplarınızı hediyelerle doldurup, parmak uçlarımızda odalarınıza gelerek çorapları yanlarınıza bıraktık. Ben yatmaya gittim, anneniz de biraz daha oturup kitap okudu.

Bu tamamen doğru.

Uslu davranıyor musun? Bir şeyleri yapmak ya da yapmamakla ilgili endişe etme, önemli değil.

Sevgiler,

Baba

ÇOCUKLAR

Bir kardeş, kardeş rolünün içinde sessizce oturuyordu ve çok uğraşmasına rağmen kızgın hissediyordu. O benim. Zor birkaç sene geçirdim, şimdi iyiyim, ama sessizim ve hissizim. Kardeşim GAAAAAAK diye bağırıp onlarla konuşuyor. Hayatımın berbat yılları karganın izini taşıyordu. Ve işte küçük bir sır. Okumadım bile. Hughes'u sevmiyorum ve şiiri de sevmiyorum.

Delilik. Kasıntılık. İnkâr. Müsamaha. Saçmalık.

Ergenliğimde, bir keresinde bir havalı tüfek alıp karga vurmaya açıklığa gittim. Bir tane vurdum ve devam etmek istiyordum. Şenlik ateşinde yakmak üzere çirkin gagalı ölü siyah kuşlardan bir yığın yapmak istiyordum. Ama çok akıllılar, neyin peşinde olduğumu anlayıp onları vuramayacağım bir mesafede kaldılar.

O tek ölü kargayı, yer yer mıcır kaplı toprak boyunca topallarken buldum.

Baba'nın birkaç kız arkadaşı oldu ama tekrar evlenmedi, herkes için en iyisi de bu gibiydi.

Ben kardeşlerden herhangi biriyim.

BABA

Arkada bırakma kavramı, bir ya da iki yıl sonra, dost canlısı erkeklerce, iyi niyetli karılarının adına öne sürüldü. Bizi seven kadınlar. Beni çocukluktan tanıyan kadınlar.

Ah, dedim, arkamızda bırakıyoruz. FRENLERİ BOZULMUŞ ÜÇ MUAZZAM KÜLÜSTÜR GİBİ UZAY BOŞLUĞUNDA SON SÜRAT GİDİYORUZ, teşekkürler, Geoffrey, Jean'e de sevgilerimi ilet.

Arkada bırakmak, bir kavram olarak aptal insanlar içindir çünkü aklı başında her insan, yasın uzun vadeli bir proje olduğunu bilir. Acele etmeyi reddediyorum. Üstümüze atılmış acıyı kimse ne yavaşlatsın ne hızlandırsın ne de düzeltsin.

Ben de yazın lacivert gece yarısında odalarına gidip nefeslerini dinledim. Ezilmiş ve dolaşmış pikeler, robot ve korsan desenli pamuğun içinden çıkan küçük, yumuşak uzuvlar ve envaiçeşit yumuşak oyuncak. Karım ve ben onları yatırmak için gelirdik ve uyuduklarında ne kadar mükemmel olduklarına hayret ederdik. Ne denli güzel olduklarına gülerdik – "Şaka gibi!" derdik. Gerçekten, şaka gibiydi.

Orada durup havalarını soludum ve –her zamanki gibi– kırılganlık, tehlike, talih, kusurluluk, şans, nezaket,

komiklik, dürüstlük, gözler, saçlar, kemikler ve kabuk bağladığında bile, gözyaşlarımın tuzuyla bile daima telaşsız ve öpülesi, kendini yenileyen imkânsız curcunalı sessiz üstderi (epidermis) gibi şeyler üzerine düşündüm ve onca geceler boyunca bu çocukları bu kadar çok sevdiğimden dolayı bütünüyle paramparça edilmiş hissettim ki, ve onlara yüksek sesle sordum:

Bunu ARKANIZDA BIRAKMAK istiyor musunuz?

Cevap yok.

Bunu ARKAMIZDA BIRAKMAYI düşünmeli miyiz?
Burun deliklerindeki havanın hışırtısı, şapırdayan diller, iç çekişler, bir apartman dairesinin üst kısmında genç insanların rüya gördüğü bir odanın yumuşak, görünmez, yoğun havası.

Hayır, dedim, katılıyorum, böyle gayet iyiyiz.

Odadan çıkarken Karga gelip arkamdan kapıyı kapadı ve beni sıcak bir boyunduruğa aldı.

Yalnız değilsin, çocuk.

ÇOCUKLAR

Bir varmış bir yokmuş, büyümüşüm, bir çocuğum varmış. Bir de karım. Bir de arabam. Biraz Baba'yı andırıyorum.

Arabayla Chiltern ve Down tepeleri, bozkırlar ve Broad nehir ve gölleri boyunca gidiyor, *Britanyalı İnsanlar İçin Britanyalı Tatiller*'den şarkılar söylüyoruz. Babamla yapmıştık bunu; bize Britanya'yı göstermişti. Cader Idris Dağı, Shingle Sokak, Mallyan Spout Şelalesi. Artık minik oğlum karga gördüğünde "gak" diye bağırıyor çünkü ben karga gördüğümde GAAAAAAK diye bağırıyorum.

Aile dostumuz karganın hikâyelerini anlatıyorum. Karım başını iki yana sallıyor. Hayalî bir kargayla geçirdiğimiz aile tatillerini mutlu hatırlamamın tuhaf olduğunu düşünüyor, ben de ona o noktada her şeyin olabileceğini, her şekilde gidebileceğini ama az çok sağlıklı bir şeyin gerçekleştiğini hatırlatıyorum. Annemizi özlüyoruz, Babamızı seviyoruz, kargalara el sallıyoruz.

O kadar tuhaf değil.

BABA

"Şunu-dinle, kaçıran-bin-pişman, ramp-pam-pa-pam-paarrram."

Parp!

"Gitsene, Karga."

ADAM Gagalamaya değer bir şey bulduğunu nereden anlıyorsun?

KUŞ Yani önemli bir kısmı hazır bulunmakla ilgili, bu da hem içgüdüsel bir şey (açlık dönemleri, kötü özellikler vs.) hem de pragmatik (güzel görünen bir cips paketi, güzel görünen bir dul). Seninle olan erken dönem çalışmalarımın bir kısmındaki ilkel kargagil edepsizliği gibi görünen şeyin aslında iyileşmenin nüanslarına cevap vermek için tasarlanmış çok karmaşık bir bakım programı olduğunu hatırlarsın.

ADAM Umduğun kadar iyi yanıt verdim mi?

KUŞ Daha bile iyi. Ama başarı tamamen çocukların sayesinde ve de son teslim tarihinin. Yayıncına Karga denemenin son versiyonunu gönderdiğin noktada artık işimin bitmiş olacağını biliyordum.

ADAM Yas tutma sürecim bitmiş mi olacaktı?

KUŞ Tabii ki hayır. Umutsuzluğun bitmişti. Yas tutmak hâlâ yaptığın bir şey ve onu yapmak için bir kargaya ihtiyacın yok.

ADAM Katılıyorum. Sürekli değişiyor.

KUŞ Yas mı?

ADAM Evet.

KUŞ O her şey. Benliğin kumaşı o ve neredeyse güzel bir kaosu var. Birçok doğal formla matematiksel özellikler paylaşıyor.

ADAM Mesela?

KUŞ Nereden başlasam... Hah, tüyler. Bok? Dalgalar? Bal peteği? Sicim? Bağırsaklar? Kemikler? Tüyler, onu dedim, kedi kapıları, dur, hayır, dur, kazaklar, hesaplar, tuzaklar, kitaplar, pikaplar, alakargalar, pala gagalara bak gagalarıma...

ADAM Saçmalık bu.

Karımın hayaleti bana dadanmış olsaydı, şu noktada bana "Karga'dan gitmesini istemen lazım," diye fısıldamaya başlardı gibi hissediyorum.

ÇOCUKLAR

Baba'yla ilgili bildiklerimiz bunlar. Sessiz bir çocukmuş. Aile yürüyüşlerinde sürüden ayrılıp kendi yoluna gidermiş, karalamalar ve çizimler yaparmış ve okuldaki sert çocuklar duygularını kolayca incitebilirmiş. Matematik kafası yokmuş. Hayatının ilk yirmi yılını kitap okuyarak, futbolda fena olmasa da o kadar yetenekli de olmayarak ve Anne'yi bekleyerek geçirmiş. Yunan mitlerine ve Ruslara ve Joyce'a bayılırmış. Bizim Babamız olmayı bekliyormuş.

Derken Annemizle Babamız âşık olmuşlar ve gerçekten kuru duvar kadar güçlü ve sağlamlarmış ve insanlar rahatlık ve neşe ve kendiliğindenlikten söz ediyor ve ikisinin kokularının nasıl da birleşip bir kokuya dönüştüğünden, bizim kokumuza. Bize.

Sonraları daha sessizdi. Duyduğumuza göre iki üç yıl çok tuhaf davranmış. Akşamın bira sarısı ışığında askıda duran, dönen ve sıcaklığın devam etmesine şaşıran birinin görünüş ve tavırlarına sahipmiş. Çökük bir omuz yarı yüz buruşturma yarı gülümseme. Üzüntünün, insanın kafasını bulandıracak yavaşlıktaki sonsuz salınımından afallamış. Bu da, geriye bakacak olursak, bizim

yüzümüzden olsa gerek. Hiddetlenemezdi. Ölmek isteyemezdi. İngiliz yazının laylaylomunda gözünün önünde sırıtan, şarkı söyleyen, çil döken bir yokluk karşısında isyan edemezdi. Eğer Karga ona herhangi bir şey öğrettiyse, belki de bu, sürekli bir dengeleme işiydi. Biraz kirli bir kelime olacak ama inanç gibi bir şey.

Kasvetli ve büyükçe bir üzgünüm evet der, evet de teşekkür ederim der ve teşekkür ederim de devam der.

BABA

Ted Hughes hakkındaki küçük kitabım fena bir başarı elde etmedi. *Times Literary Supplement*'ta eleştirisi çıktı:

"Hughes ya da şiirleri hakkında yapıcı bir eleştirelliğe başvurmayı doğrudan reddetmesiyle ikisinin de hayranlarını sevindireceği kesin."

Pasaklı Manchester merkezli yayıncım bugün beni öğle yemeğine çıkardı.

Ona Karga'nın notlarıyla Ted Hughes'un bütün eserleri hakkındaki fikrimi söyledim.

"Basil Bunting üzerine bir kitaba ne dersin?" dedi.

Karga'nın Ted'in eserlerini ihlal edeceğini, aydınlatacağını ve kirleteceğini açıkladım. Daha derin ve gerçekten çılgın bir analiz olacaktı, eleştirel bir yüzleşme ve intikam eylemi. Bir koleksiyon defteri, bir kolaj, bir grafik roman, formların arasındaki sınırların bir çözünümü olacaktı çünkü Karga numaracı, hem çok eski hem de postmodern, ilüstratör, editör, vandal...

"Hesabı isteyelim mi?" dedi yayıncım. "Bunu arkanda bırakman lazım. Piper ve Betjeman üzerine küçük bir kitaba ne dersin?"

Karga'yla ayrılma konusunu konuşmak üzere eve gittim.

Onu bulamadım. Ama çocukların banyonun tavanına fırlatmış olduğu ıslak tuvalet kâğıdı toplarını buldum ve tepem attı çünkü onlara leke kaldığını söylemiştim ve banyoyu temizleyip, çocukların yemeklerini pişirip onları yatırdığımda fark ettim ki, tabii ki, Karga gitmişti.

KARGA

Ayrılma izni, işim bitti.
Son kez yürüyerek daire çizeyim mi, Çocuklar-Baba sınırı,
zıp/bak/zıp/dur.
Son kez önsezilerimi dinleyeyim mi, paket yemekli avları
özleyeyim mi?
Onu bulduğumda kolunun mavi olduğunu hayal ettim,
Dokunduğum yer kızardı, tepki verdi, gagala biraz, yok mu
bir şey?
Eşsiz mat tombulluk yerini kemiğe bıraktı,
Evin içinde bir kaza.
Kafasını çarptı, biraz rüya gördü, yediklerini çıkardı, uyudu,
kalktı ve düştü,
Uzandı ve öldü. Bir kulaktan sızan kan.
Zıp/bak/kokla/tat/yapma boş ver. Zarar ziyan.

Cansız yanak, cansız bacak, ayak ve parmak. Alyans.
Gülümseme.
Doktorlar geliyor, çocuklar okulda öğreniyor, öğreniyor.

Rahat! İngiliz dul. Başını yapraklarla süsle,
Yaş almanın çıkıntısı, inlemeler, hörgüçler, oflar ve puflar,
Maaşlar, sınavlar, yılbaşılar, yalanlar ve esrik okumalar,
Korkunun tümü yaban çiçeği ovası kadar ölü. Vakti gelince
tekrar başlıyor.

Bazı babalar böyle yapar, bazı babalar öyle yapar. Bazısı doğal kötülük, bazısı hayli iyi.

Budanmış, pudanmış, hiç böyle miydi. Elastik şaklatıyor, bir burun çekiş ve bir hapşırık ve gittik.

İyi büyümek için budanmış.

Bir anne özlemenin ustasıydılar, onlar.
Benim için mutlak zevk.

Sadece uslu durup kuşları dinleyin.

Yaşasın hayalî hayvanlar, ihtiyaç, kapasite.

Sadece iyi olup kardeşinize göz kulak olun.

ÇOCUKLAR

Baba, Anne'nin küllerini saçma zamanının çoktan geldiğini söyledi.

Sabahtan okulu arayıp ailecek zehirlendiğimizi bildirdi. Veba evinde gibiyim, diye şakalaştı sekreterle, burası epey kötü, iki taraftan da çıkıyor, söylemesi ayıp.

İğrenç. Güldük.

Haydi, zıplayın çocuklar. Paltolarınızı giyin, şapkalarınızı takın, haydi.

BABA

Onun çok sevdiği bir yere gittik. Yolda, arabada giderken onlara Anne öldüğünden beri olağan dışı bir baba olduğumun farkında olduğumu söyledim. Bana endişelenmememi söylediler. Onlara Karga'yla ilgili saçmalığın bittiğini, daha fazla öğretme görevi üstleneceğimi ve Ted Hughes'u düşünmeyi bırakacağımı söyledim.

Bana endişelenmememi söylediler.

Arabayı park edip rüzgâra karşı çaprazlama yürüdük.

İşedik ve rüzgâr çişimizi pantolonlarımıza savurdu.

Çocuklar çakılların altını kazırken biraz uyukladım ve uyandığımda yanı başımda uyuyorlardı, bekçi gibi, kapüşonlarıyla. Isınmıştım.

Onları uyandırmadım. Kıyı çizgisine yürüdüm. Çömelip tenekeyi açtım.

Adını söyledim.

"Lovesong"u [Aşk Şarkısı] okudum, benim çok sevdiğim ama onun hiçbir zaman pek hoşlanmadığı

bir şiir. Onu okuduğum için özür diledim ve kendime endişelenmememi söyledim.

Küller rüzgârla hareketleniyor ve hevesli görünüyordu, ben de tenekeyi yan yatırıp rüzgâra doğru bağırdım

SENİ SEVİYORUM SENİ SEVİYORUM SENİ SEVİYORUM

ve yükseldiler, bir bulutun mantığı, bulutların başarısızlığı, bilimsel olarak hızlı ve görsel olarak umutsuz, küçük bir yanık kuş sürüsünün lekelediği gri gökyüzü, gri deniz, beyaz güneş ve gitti. Ve çocuklar, gülüş ve bağırışlardan bir gelgit duvarı, arkamda bacaklarıma sarılıyor, düşüyor ve tutunuyor, zıplıyor, dönüyor, tökezliyor, gürlüyor, çığlık atıyor ve çocuklar bağırdı

SENİ SEVİYORUM SENİ SEVİYORUM SENİ SEVİYORUM

ve sesleri annelerinin hayatı ve şarkısıydı. Bitmemiş. Güzel. Her şey.

Kaderime boyun eğerek ve karımın ölmemiş olduğunu dileyerek arkama yaslandım. Koridorumda, devasa bir kuşun kucağında korku içinde yatmıyor olmayı diledim. Hayatımın en büyük trajedisi vuku bulurken aklımın buna takılmamış olmasını diledim. Gerçeklere dayanan özlemlerdi bunlar. Acıklı ve harikaydı. Zihnimde bir şeyler açıklığa kavuştu. Merhaba Karga, dedim. Nihayet tanıştığımıza memnun oldum.

MAX PORTER

Max Porter, *Tüylü Bir Şeydir Şu Yas*
adlı ilk kitabı ile dünya çapında edebiyat çevrelerinin ilgisini çekmiş; Uluslararası Dylan Thomas Prize Ödülü başta olmak üzere birçok edebiyat ödülünü kazanmıştır.

"Şaşkınlığımı anlatmaya kelimeler yetmez.
Sahiden ama sahiden dikkate şayan."

NATHAN FILER

Monokl
Edebiyat

ISBN 978-605-159-580-0
9 786055 159580
@monokledebiyat ₺15